

# ARDINNIÚLACHTAÍ MEANTÓIREACHTA

**Modúil I-III d'ardinniúlachtaí  
meantóireachta**



***Bunaíodh tionscadal na meantóireachta Cáilíochta chun mic léinn altranais inniúla a fhorbairt (QualMent) le tacaíocht ón gCoimisiún Eorpach. Ní thugann an tacaíocht ón gCoimisiún Eorpach d’ullmhú an ábhair seo aon deimhniú ar an ábhar, nach léiríonn ach tuairimí na n-údar, mar sin ní féidir an Coimisiún a bheith freagrach as aon úsáid a d’fhéadfaí a bhaint as an bhfaisnéis atá ann.***

### **Eagarthóirí**

Dr. Kristina Mikkonen<sup>1</sup>

Dr. Olga Riklikiene<sup>2</sup>

Dr. Bojana Filej<sup>3</sup>

Dr. Boris Miha Kaučič<sup>3</sup>

<sup>1</sup>*Ollscoil Oulu, DámhanLeighis, AonadTaighdeEolaíochta*

*Altranais agus Bainistíocht Sláinte, an Fhionlainn*

<sup>2</sup>*Ollscoil Eolaíochtaí Sláinte na Liotuáine, an Liotuáin*

<sup>3</sup>*Coláiste Altranais i Celje, institiúid taighde, an tSlóivéin*

### **Athbhreithneoirí Piaráí**

Dr. Ollamh Comhlach Nadja Plazar

Dr. Ollamh Cúnta Tamara Štemberger Kolnik

### **Profáil**

Ashlee Oikarainen

Alenka Brezovšek, MSc

### **Aistriúchán**

K&J Translations

### **Arna fhoilsiú ag:**

Visoka zdravstvena šola v Celju / Coláiste

Altranais in Celje

### **Dearadh an fhoilseacháin**

Tina Červan, Neža Penca

### **Ar fáil ag:**

<http://www.qualment.eu>

### **Bliain eisiúna**

2021

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Univerzitetna knjižnica Maribor

616-083: 378 + 005.963.2

ARDINNIÚLACHTAÍ meantóireachta  
[Elektronski vir]: modúil I-III d’ard-  
inniúlachtaí / eagarthóirí meantóireachta  
Kristina Mikkonen ... [et al.]. - Ríomhfhoilsiú.  
- Celje: Visoka zdravstvena šola, 2021

Modh rochtana (URL): <http://www.qualment.eu>

ISBN 978-961-92865-9-3

1. Mikkonen, Kristina

COBISS.SI-ID 68278531

# Maidir leis an tionscadal QualMent

*Ba é Coláiste an Altranais in Celje comhordaitheoir an tionscadail forbartha agus taighde Eorpaí **Quality mentorship for developing competent nursing students (QualMent)**, a roghnaíodh faoin gClár Erasmus+, Comhpháirtíochtaí Straitéiseacha san Ardoideachas.*

*SA tionscadal cuimsítear: **Coláiste an Altranais in Celje** (An tSlóivéin), **Ollscoil Oulu** (An Fhionlainn), **Ollscoil na nEolaíochtaí Sláinte** (An Liotuáin), **Ollscoil Alicante** (An Spáinn), agus **Cónaidhm Eorpach na gCumann Altraí** (EFN) mar chomhpháirtithe.*

*Rinneadh an tionscadal le linn na tréimhse ama an **1 Meán Fómhair, 2018, agus an 31 Lúnasa, 2021.***

*Bhí sé mar aidhm ag an tionscadal clár oiliúna a fhorbairt do mheantóirí cliniciúla agus é mar aidhm aige cáilíocht an chleachtais chliniciúil a mhéadú do mhic léinn altranais fochéime, a chomhlíonann treoir an AE. Bhí trí phríomhthoradh ag an tionscadal. Tuilleadh faisnéise faoi thionscadal QualMent ag: <https://www.qualment.eu>*



# Réamhrá

Tá cur síos ar Mhodúil I<sup>1</sup>, II<sup>2</sup> agus III<sup>3</sup> d’ardoiliúint inniúlachtaí meantóireachta an fhoilseacháin Ardinniúlachtaí Meantóireachta seo. Is é aidhm an fhoilseacháin seo forbairt inniúlachta meantóireachta meantóirí altranais cliniúla a neartú trí ábhar oideachais rochtana oscailte a roinnt le tíortha uile an Aontais Eorpaigh agus treoir nithiúil a sholáthar do mheantóirí chun a n-inniúlacht meantóireachta a fheabhsú agus iad ag obair le mic léinn altranais i gcleachtas cliniúil. Tá an foilseachán bunaithe ar mhúnla inniúlachta meantóra cliniúla fianaise-bhunaithe (féach Fíor 1), a forbraíodh agus a ndearnadh tástáil phíolótach air in idirghabháil oideachais le 216 meantóir i gceithre thír san Aontas Eorpach (an Fhionlainn, an Liotuáin, an tSlóivéin agus an Spáinn) san tionscadal Erasmus+ - Quality mentorship for developing competent nursing students (QualMent).

Cuimsíonn creat cúrsa Mhodúil I-III ábhar oiliúna, cuspóirí, torthaí foghlama, cineálacha oiliúna, ábhair theagascacha agus roinnt uaireanta oiliúna agus foirmeacha staidéir gach modúl, agus is féidir é athbhreithniú a dhéanamh air ar shuíomh Gréasáin oifigiúil QualMent<sup>4</sup>. Díreoidh an foilseachán seo ar ábhar an chúrsa agus ní áireofar modhanna teagaisc oideolaíochta agus céimeanna an phróisis foghlama a bhaineann leis an ábhar ann.

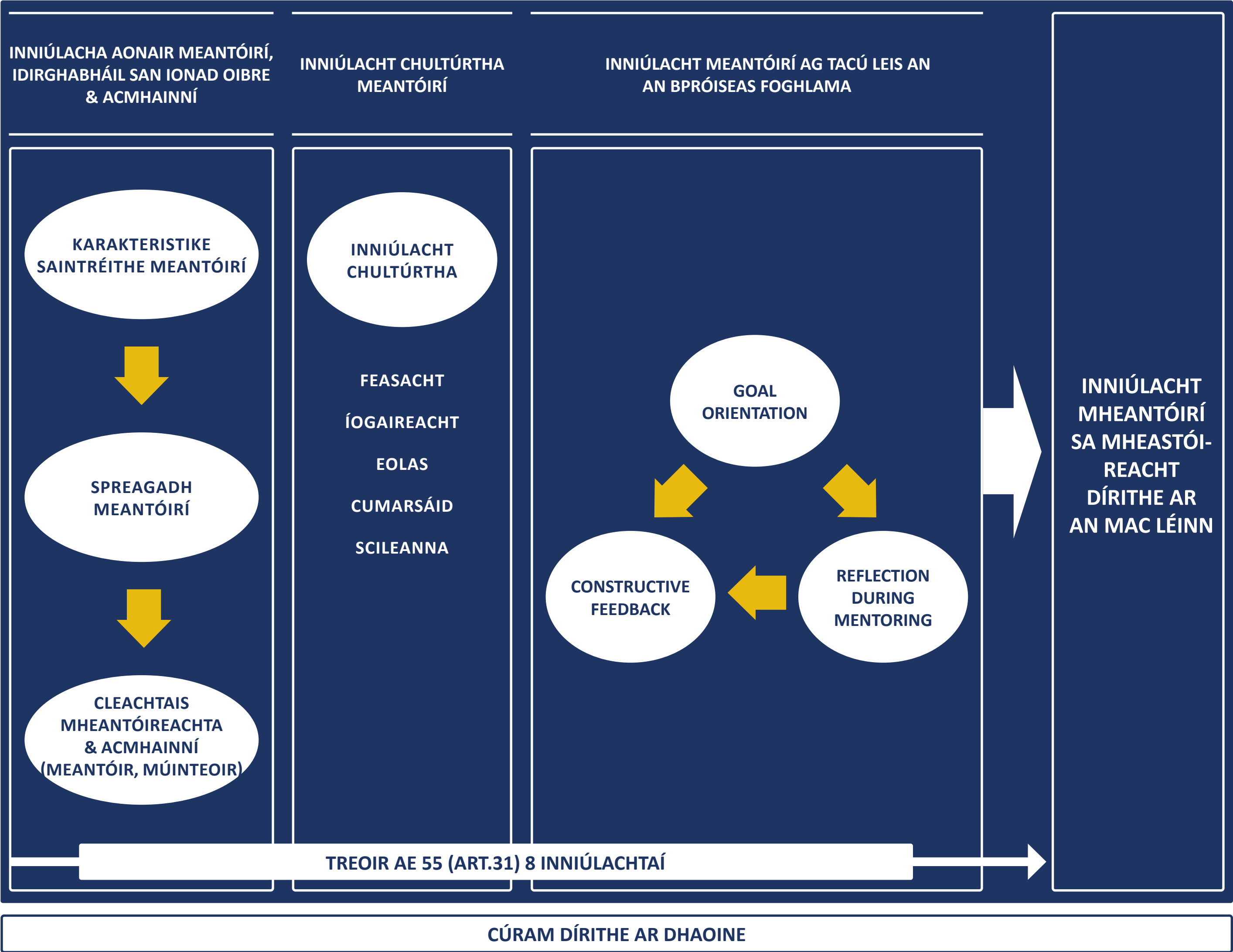
1      Údair: An Dr. M. Flores Vizcaya-Moreno, an Dr. Paul de Raeve, an Dr. Rosa M Pérez-Cañaveras Modúl I. Réamhrá ar mheantóireacht in altranas Leathanaigh 5-20.

2      Údair: Ashlee Oikarainen, an Dr. Kristina Mikkonen Modúl II. Inniúlacht i meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn altranais atá éagsúil ó thaobh cultúir agus teanga Leathanaigh 21-32.

3      Údair: An Dr. Olga Riklikiene, Erika Juskauskienė Modúl III. Inniúlacht i measúnú meantóireachta agus plé machnamhach. Leathanaigh 33-43.

4      [https://www.qualment.eu/wp-content/uploads/2020/02/Advanced-Mentorship-Competences\\_upgraded\\_december\\_final.pdf](https://www.qualment.eu/wp-content/uploads/2020/02/Advanced-Mentorship-Competences_upgraded_december_final.pdf)

Figiúr 1. Múnla inniúlachta na meantóirí cliniúla bunaithe ar fhianaise i dtíortha Eorpacha.





Modúl I.

# RÉAMHRÁ AR MHEANTÓIREACHT IN ALTRANAS

Údair: An Dr. M. Flores Vizcaya-Moreno,  
an Dr. Paul de Raeve, an Dr. Rosa M Pérez-Cañaveras



*Tá ról lárnach ag meantóirí i gcleachtas cliniciúil mac léinn altranais. Cuimsítear le hinniúlacht meantóirí réimsí ildánacha agus iltoiseacha, lena n-áirítear inniúlachtaí aonair agus idirghníomhaíocht meantóirí san ionad oibre. I measc inniúlachtaí aonair na meantóirí tá tréithe meantóirí, a spreagadh chun meantóireachta, agus eolas a bheith acu ar chleachtais meantóireachta, comhoibriú agus acmhainní a n-eagraíochtaí (féach Fíor 1<sup>5</sup>). Kako bi se osigurale individualne kompetencije mentora i njihova interaD’fhonn inniúlachtaí aonair meantóirí agus a n-idirghníomhaíocht san ionad oibre a chinntiú agus meantóireacht á dhéanamh acu ar mhic léinn altranais, forbraíodh Modúl I. ar Réamhrá ar mheantóireacht san altranas . Is é príomhchuspóir Mhodúl I ná inniúlacht meantóireachta aonair meantóirí cliniciúla a fheabhsú agus do mheantóirí na torthaí foghlama a thuairiscítear i gcreat an chúrsa a bhaint amach. Tá an modúl roinnte ina chúig théama: múnla inniúlachta meantóirí cliniciúla na hEorpa, Treoir AE 2013/55/AE, creat Inniúlachta EFN agus inniúlacht meantóireachta, teagascóireacht agus modhanna teagaisc do dheachleachtas machnamhach i dteicneolaíochtaí meantóireachta, foghlama agus eolais i meantóireacht agus oiliúint, agus tionchar inniúlachtaí meantóirí ar mheantóireacht ardchaighdeáin.*

---

5 Mikkonen K., Tomietto M., Kääriäinen M., Oikarainen A., Tuomikoski AM, Riklikiene O., Vizcaya-Moreno MF, Pérez-Cañaveras RM, De Raeve P., Filej B., Plazar N. Čuk V., Kaučič BM 2019. Múnla inniúlachta meantóra altranais fianaise-bhunaithe a fhorbairt. Tionscadal-AE QualMent. Celje. Univerzitetna knjižnica Maribor, an tSlóivéin. Ar fáil ag: [https://www.qualment.eu/wp-content/uploads/2019/12/Development-of-an-Evidence-Based-Nurse-Mentors-Competence-Model\\_QualMent.pdf](https://www.qualment.eu/wp-content/uploads/2019/12/Development-of-an-Evidence-Based-Nurse-Mentors-Competence-Model_QualMent.pdf)

# Téama I.

## MODÚL INNIÚLACHTA MEANTÓIRÍ CLINICIÚLA EORPACHA: AN TIMPEALLACHT FOGHLAMA CLINICIÚIL, RÓL NA nGNÍOMHAÍOCHTAÍ ÉIFEACHTACHA AGUS MODÚL INNIÚLACHTA MEANTÓIRÍ CLINICIÚLA

Is gairm cleachtas-bhunaithe í an altranas ina bhfuil cleachtas cliniciúil in ionaid chúraim sláinte ina chuid riachtanach de churaclam fochéime na hEorpa. Tá na tíortha Eorpacha ar shínigh Dearbhú Bologna<sup>6</sup> tiomanta dá gcórais oideachais a athstruchtúró ionas go mbeidh siad seo níos trédhearcaí agus níos cosúla, agus chun soghluaisteacht mac léinn, múinteoirí agus riaracháin san Eoraip a chur chun cinn. De réir fianaise a fuarthas inár dTionscadal QualMent, molaimid go bhfaigheann meantóirí mac léinn altranais san Eoraip oiliúint cheart sa mheantóireacht.

Shainigh go leor údair an timpeallacht foghlama chliniciúil (CLE) agus rinne siad staidéar air le blianta beaga anuas sa réimse sestrinstva<sup>7,8</sup>. Sainmhínítear CLE mar líonra idirghníomhach nó tacar tréithe dúchasacha de na cleachtais a mbíonn tionchar acu ar thorthaí foghlama agus ar fhorbairt ghairmiúil. Leis an bpost intéirneachta, cuirtear na cásanna is fearr ar fáil do mhic léinn chun múnlaí a bhreathnú agus machnamh a dhéanamh ar an méid a fheictear, a chloistear, a fheictear nó a dhéantar. Is é CLE an “seomra cliniciúil” le timpeallacht shóisialta éagsúil ina mbíonn mic léinn, meantóirí, altraí, múinteoirí agus othair ag idirghníomhú. Taispeántar ó fhianaise eolaíoch go gceadaíonn cleachtais chliniciúla do mhic léinn smainteoireacht chriticiúil, oiliúint i scileanna síceamótair, scileanna cumarsáide, bainistíocht ama agus scileanna dáilte a fhorbairt, agus féinmhuinín na mac léinn a mhéadú chun gníomhú mar altraí.

Bíonn tionchar ag an CLE ar phróiseas foghlama na mac léinn; mar shampla, is féidir torthaí na mac léinn le linn na foghlama cliniciúla a fheabhsú trí dhálaí dearfacha na timpeallachta foghlama a mhodhnú. Ar an gcaoi chéanna, bíonn sé deacair ar mhic léinn foghlaim i dtimpeallachtaí cliniciúla diúltacha. Sa litríocht eolaíoch, sainaithníodh na tosca seo a leanas mar rudaí dearfacha: freagracht agus neamhspleáchas na mac léinn, feidhmíocht gníomhaíochtaí faoi mhaoirseacht meantóra, dearcadh ar rialú na staide, agus tuiscint dhomhanda ar chomhthéacs na gcleachtas. Is iad na tosca diúltacha ná fadhbanna sa chaidreamh mac léinn-teagascóra, lochtanna eagrúcháin i gcleachtais chliniciúla agus fadhbanna a bhaineann le taithí dhiúltach na mac léinn féin<sup>9,10</sup>.

Dhearbhaigh Saarikoski agus Leino-Kilpi<sup>11</sup> gurb iad príomhghnéithe CLE den scoth na cúig cinn seo a leanas:

- Caidreamh maoirseachta: is é an caidreamh duine le duine an ghné is tábhachtaí i dteagasc cliniciúil agus meantóireacht/maoirseacht.
- Áitribh altranais ar an mbarda: is é cúram altranais ar ardchaighdeán an comhthéacs is fearr le haghaidh eispéiris foghlama rathúla.
- Áitribh na foghlama ar an mbarda: go leor comhpháirteanna praiticiúla a thugann deis d’fhorbairt ghairmiúil.
- Atmaisféar an bharda: struchtúr neamh-ordlathach agus obair foirne agus cumarsáid mhaith ar taispeáint.
- Stíl ceannaireachta bhainisteoir an bharda: tá sé/sí ar an eolas faoi riachtanais fhisiciúla agus mhothúchánacha na mac léinn agus na foirne altranais.

Braitheann cáilíocht an phróisis foghlama cliniciúla den chuid is mó ar cháilíocht na meantóireachta. Ba cheart go mbeadh meantóireacht (ar a dtugtar maoirseacht freisin) ar mhic léinn altranais le linn cleachtas cliniciúil mar fheithicil forbartha gairmiúla d’altraí, rud atá ríthábhachtach do

6 Réimse Ardoideachais na hEorpa (1999). Dearbhú Bologna an 19 Meitheamh 1999. [https://www.ehea.info/media.ehea.info/file/Ministerial\\_conferences/02/8/1999\\_Bologna\\_Declaration\\_English\\_553028.pdf](https://www.ehea.info/media.ehea.info/file/Ministerial_conferences/02/8/1999_Bologna_Declaration_English_553028.pdf) [04/05/2021].

7 Saarikoski M., & Strandell-Laine (Eds.) (2018). Scála CLES: Uirlis meastóireachta d’oideachas cúram sláinte. *Foilsitheoireacht Idirnáisiúnta Springer*. doi: 10.1007/978-3-319-63649-8. Ar fáil ag: <http://www.springer.com/us/book/9783319636481>.

8 Vizcaya-Moreno, M. Flores, & Pérez-Cañaveras, Rosa M. (2020). Modhanna Úsáidte agus Teagaisc na Meán Sóisialta Is Fearr le Mic Léinn Ghlúin Z i dTimpeallacht Foghlama Cliniciúla an Altranais: Staidéar Taighde Trasghearrthach. *Idirnáisiúnta. Iris ar Thaighde Comhshaoil agus Sláinte Poiblí* 17 (21), 8267. doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph17218267>

9 Gurková, E., Žiaková, K., Cibířková, S., Magurová, D., Hudáková, A., & Mrosovská, S. (2016). Fachtóirí a mbíonn tionchar acu ar éifeachtacht na timpeallachta foghlama cliniciúla in oideachas altranais. *Iris Altranais agus Cnáimhseachais Lár na hEorpa*, 7 (3), 470-475. doi: 10.15452 / CEJNM.2016.07.0017

10 Dobrowolska, B., McGonagle, I., Kane, R., Jackson, CS, Kegl, B., Bergin, M., Cabrera, E., Cooney-Miner, D., Di Cara, V., Dimoski, Z., Kekus, D., Pajnikihar, M., Prlić, N., Sigurdardottir, AK, Wells, J., & Palese, A. (2016). Patrúin na meantóireachta cliniciúla in oideachas altraí fochéime: Anailís cháis chomparáideach ar aon cheann déag de thíortha AE agus neamh-AE. *Oideachas Altraí inniu*, 36, 44–52. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.07.010>

11 Saarikoski, M., & Leino-Kilpi, H. (2002). An timpeallacht foghlama chliniciúil agus maoirseacht ag altraí foirne: an ionstraim a fhorbairt. *Iris Idirnáisiúnta an Léinn Altranais*, 39 (3), 259–267. doi: [https://doi.org/10.1016/s0020-7489\(01\)00031-1](https://doi.org/10.1016/s0020-7489(01)00031-1).



mhúnlú gairmiúil na mac léinn. Tá meantóireacht riachtanach freisin do shóisialú agus inniúlacht chultúrtha ghairmithe altranais sa todhchaí, agus is é an meantóir an príomhghníomhaí sa phróiseas sin. Sa líne sin, measann údair na tuarascála seo mar cheist ríthábhachtach, conas a bhraitheann meantóirí a n-inniúlacht meantóireachta sa CLE. Is ionann ról an mheantóra, atá riachtanach sa phróiseas meantóireachta altranais, agus ról an cheannaire. Tugadh éascaitheoir, piar-theagascóir, oide, teagascóir altra, maoirseoir nó teagascóir cliniciúil ar an meantóir sa litríocht ghairmiúil freisin<sup>12</sup>. Is meantóir “*Altra cláraithe a thacaíonn le mic léinn fochéime ina gcuid foghlama agus atá freagrach as mic léinn i gcleachtas cliniciúil a theagasc agus a mheas*”<sup>13</sup>. Go minic ní bhíonn sé/sí fostaithe ag institiúid oideachais, agus an chuid is mó den am, bíonn orthu a bpost meantóireachta a chomhcheangal le hualach oibre trom. Rinneadh staidéar ar an gcaoi a mbíonn tionchar dearfach nó diúltach ag tréithe na meantóirí ar fhoghlaím na mac léinn. I measc na dtréithe dearfacha atá ag meantóirí tá gnéithe na solúbthachta, na caibidlíochta, na muiníne agus an mac léinn a threisiú go dearfach. I measc na dtréithe diúltacha atá ag meantóirí tá gnéithe de bheith neamhiógair, gan a bheith tuisceanach nó gan trua a thaispeáint don mhac léinn agus a bheith ag súil le foirfeacht an iomarca<sup>12</sup>.

Taispeántar múnla inniúlachta na meantóirí cliniciúla fianaise-bhunaithe i bhFíor 1. Bhí forbairt an mhúnla seo mar chuid den obair a rinneadh i dtionscadal QualMent. Is iad inniúlachtaí agus idirghníomhaíocht aonair an mheantóra san ionad oibre an chéad ghné mhúnla. Tá tréithe meantóra riachtanach, e.g., tacú agus oiliúint, spreagadh, comhairle, ionracas gairmiúil, macántacht, cairdiúlacht, inrochtaineacht, meas, díograis agus ionbhá a choinneáil<sup>14</sup>. Is féidir cleachtais mheantóireachta san ionad oibre a shainiú mar chomhcheangail na heilimintí CLE<sup>15</sup>,<sup>16</sup>. Is mian le meantóirí ról an mhic léinn altranais a bheith ina ról gníomhach. Teastaíonn aiseolas agus tacaíocht leanúnach agus aonair óna gcuid meantóirí ó mhic léinn, rud a chabhraíonn leo mothú níos sábháilte agus baint a bheith acu le sábháilteacht othar.

12 Vizcaya-Moreno MF (2005). Valoración del entorno de aprendizaje clínico hospitalario desde la perspectiva de los estudiantes de enfermería. *Tráchtas Dochtóireachta*. Alicante: Ollscoil Alicante. URI: <http://hdl.handle.net/10045/13280>

13 Tuomikoski AM, Ruotsalainen H., Mikkonen K., Miettunen J., & Kääriäinen M. (2018). Inniúlacht meantóirí altranais i meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn i gcleachtas cliniciúil –Staidéar trasghearrthach. *Oideachas Altraí inniu*, 71, 78-83. doi: 10.1016/j.nedt.2018.09.008.

14 Hale, RL, & Phillips, CA (2019). Meantóireacht suas: Teoiric bhunúsach de mheantóireacht altra-go-haltra. *Iris an altranais chliniciúil*, 28 (1-2), 159-172. doi: <https://doi.org/10.1111/jocn.14636>

15 Saarikoski M., & Strandell-Laine (Eagráin.) (2018). Scála CLES: Uirlis meastóireachta d’oideachas cúram sláinte. Foilsitheoireacht *Idirnáisiúnta Springer*. doi: 10.1007/978-3-319-63649-8. Ar fáil ag: <http://www.springer.com/us/book/9783319636481>.

16 Flott, EA, & Linden, L. (2016). An timpeallacht foghlama chliniciúil san oideachas altranais: anailís ar choincheap. *Iris ard-altranais*, 72 (3), 501–513. doi: <https://doi.org/10.1111/jan.12861>

Chomh maith le hoideachas altranais caighdeánaithe a sholáthar do mhic léinn altranais, ba chóir glúnta sóisialta Mílaoisigh agus Glúin Z<sup>17</sup> a chur san áireamh, mar teastaíonn cineálacha éagsúla modhanna teagaisc ó na glúine de mhic léinn seo. Is cosúil nach bhfuil Mílaoisigh níos aibí ná na glúnta roimhe seo, agus cuireann siad amhras in iúl faoina n-inniúlacht acadúil. Bíonn deacrachtaí acu cumarsáid a dhéanamh trí bhealaí traidisiúnta agus ní maith leo scríobh ná léamh. De bharr a gclaonadh chun iltascáil a dhéanamh bíonn sé deacair orthu díriú ar ghníomhaíocht amháin. Is fíordhúchasaigh digiteacha iad Glúin Z, éagsúil ó thaobh ciníocha agus eitneachais agus intinn oscailte. Tá “*meascán uathúil de dhearcthaí, chreidimh, noirm shóisialta, agus iompraíochtaí acu a mbeidh tionchar acu ar oideachas agus ar chleachtas ar feadh blianta fada*”<sup>18</sup>. Sainmhínítear iad mar thomhaltóirí ard teicneolaíochta, cravers an domhain dhigitigh, agus pragmataic. Tá scileanna sóisialta agus caidrimh tearcfhorbartha acu, a bheith aireach agus baint acu le sábháilteacht mhothúchánach, choirp agus airgeadais. Tá siad indibhidiúil, le riosca méadaithe aonraithe, imní, neamhshlándála agus dúlagair. Chomh maith leis sin, níl achar airde acu, agus iad ag lorg a n-áise agus a neasachta. Níl ach beagán staidéir eolaíochta ann faoi mhic léinn altranais Ghlúin Z faoi láthair na huaire. Mar sin féin, i bhfianaise a dtréithe giniúna (eitic oibre láidir, nádúr coimeádach, féin-chomhlíonadh thar thuarastal, agus cobhsaíocht poist), tá cúis ann chun a chreidiúint go bhféadfadh mic léinn Ghlúin Z dul i mbun altranais<sup>19</sup>. Ar an gcúis sin, caithfidh meantóirí agus oideoirí tuiscint a fháil ar an dóigh a gceapann na glúine nua foghlaimeoirí seo nó conas is fearr leo idirghníomhú. Caithfidh meantóirí agus oideoirí na difríochtaí sna glúnta seo a aithint agus a mheas chun mic léinn agus altraí nuálaíocha a mhealladh agus a threorú go rathúil.

17 Vizcaya-Moreno, MF, & Pérez-Cañaveras, RM (2020). Modhanna Úsáidte agus Teagaisc na Meán Sóisialta Is Fearr le Mic Léinn Ghlúin Z i dTimpeallacht Foghlama Cliniciúla an Altranais: Staidéar Taighde Trasghearrthach. *Iris ar Thaighde Comhshaoil agus Sláinte Poiblí* 17 (21), 8267. doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph17218267>

18 Chicca, J., & Shellenbarger, T. (2018). Ceangal le glúin Z: Cur chuige in oideachas altranais. *Teagasc agus Foghlaim in Altranais*, 13 (3), 180-184. doi: <https://doi.org/10.1016/j.teln.2018.03.008>

19 Williams, CA (2019). Buaileann Oideachasóirí Altranais le do Mhic Léinn Nua: Giniúint Z. *Oideachasóir Altranais*, 44(2), 59-60. doi: 10.1097/NNE.0000000000000637



# Téama II.

## TREOIR AN AE 2013/55/AE, CREAT INNIÚLACHTA EFN AGUS INNIÚLACHT MHEABHRACH

Is í an mheantóireacht chliniciúil iomchuí do mhic léinn altranais an bealach chun na hocht inniúlacht altranais a chomhlíonadh a leagtar amach in Iarscríbhinn V de Threoir an AE 2013/55/AE<sup>20</sup>, a shainmhíníonn go ndéantar leath na n-uaireanta teagmhála uile de gach clár staidéir altranais sa timpeallacht chliniciúil agus go ndéantar meantóireacht orthu. Is fachtóir tábhachtach ina gcuid oideachais í an mheantóireacht le linn socrúchán cliniciúil mac léinn altranais, mar is é seo an chéad uair a rachaidh siad i réaltacht an chleachtais oibre. Tá oideachas cliniciúil ar ardchaighdeán fíorthábhachtach d’fhorbairt lucht saothair inniúil altraí atá in ann cúram sábháilte, a bhfuil canáil daoine air, a sholáthar. Chinnteodh struchtúr agus treoir a bhfuil géarghá leo d’oideachasóirí altranais comhsheasmhacht níos mó i gcur chuige agus chothódh sé timpeallachtaí foghlama iomchuí don lucht saothair altranais sa todhchaí. Dá réir sin, caithfidh meantóireacht altraí a bheith bunaithe ar thaighde agus ar fhianaise agus argóint a dhéanamh ina leith.

D’fhonn meantóireacht a dhéanamh de réir 8 n-inniúlacht an AE in Airteagal 31 de Threoir 2013/55/AE, is gá na hinniúlachtaí a mhiondealú de réir réimsí lárnacha agus cur síos breise a dhéanamh orthu agus na creataí inniúlachta atá ann cheana á mbreithniú<sup>21</sup>. Soláthraíonn na réimsí inniúlachta a shainmhíníonn EFN thíos, tuiscint níos soiléire ar na hinniúlachtaí agus liosta na n-ábhar gaolmhar, agus ceadáíonn siad foirmlithe na dtorthaí foghlama.

### A. Cultúr, eitic agus luachanna

- Ceartha agus éagsúlacht an duine a chur chun cinn agus meas a thabhairt orthu i bhfianaise riachtanais fhisiciúla, shíceolaíocha, spioradálta agus shóisialta daoine uathrialacha, ag

smaoineamh ar a dtuairimí, a gcreideamh, a luachanna agus a gcultúr, agus na cóid eitice idirnáisiúnta agus náisiúnta, chomh maith leis na himpleachtaí eiticiúla soláthar cúram sláinte; a gceart chun príobháideachta a chinntiú agus rúndacht faisnéise cúraim sláinte a urramú.

- Freagracht a ghlacadh as foghlaim ar feadh an tsaoil agus as forbairt ghairmiúil leanúnach.
- Glacadh le cuntasacht as a ghníomhaíochtaí gairmiúla féin agus teorainneacha a raon feidhme cleachtais agus inniúlachtaí féin a aithint.

### B. Cothú agus cosc sláinte, treoir agus teagasc

- Stíleanna maireachtála sláintiúla, bearta coisctheacha agus féinchúram a chur chun cinn trí chumhachtú a neartú, sláinte agus iompraíochtaí a fheabhsaíonn sláinte agus comhlíonadh teiripeach a chur chun cinn;
- Sláinte agus folláine daoine aonair, teaghlaigh nó grúpaí a bhfuil cúram orthu a chosaint go neamhspleách, a sábháilteacht a chinntiú agus a n-uathriaíl a chur chun cinn.
- Eolas teoiriciúil, modheolaíoch agus praiticiúil a chomhtháthú, a chur chun cinn agus a chur i bhfeidhm. Cumasaítear leis sin cúram altranais a chur chun cinn agus a fhorbairt i gcúram fadtéarmach, comhghalracht, agus i gcásanna spleáchais d’fhonn uathriaíl phearsanta an duine aonair agus a chaidrimh leis an gcomhshaol a choinneáil i ngach nóiméad den phróiseas sláinte/tinnis.

### C. Cinnteoireacht

- Scileanna smaointeoireachta criticiúla agus cur chuige córasach a chur i bhfeidhm maidir le réiteach fadhbanna agus cinnteoireacht altranais i gcomhthéacs an tsoláthair ghairmiúil agus an chúraim.
- Gníomhartha a dhéanamh, trí fhadhbanna a shainaithint agus a anailísiú roimhe seo a éascaíonn an réiteach is tairbhí a lorg don othar, don teaghlach agus don phobal, cuspóirí a bhaint amach, torthaí a fheabhsú agus cáilíocht a gcuid oibre a choinneáil.

### D. Cumarsáid agus obair foirne

- A bheith in ann cumarsáid chuimsitheach, idirghníomhú agus oibriú go héifeachtach le comhghleacaithe agus baill foirne idirghairmiúla, agus go teiripeach le daoine aonair,

20 An Chomhairle Eorpach (2013). Treoir 2013/55/AE ón gComhairle Eorpach maidir le cáilíochtaí gairmiúla a aithint. *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* (L 354/132). Ar fáil ag: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32013L0055>.

21 Creat Inniúlachta EFN maidir le hAitheantas Frithpháirteach do Cháilíochtaí Gairmiúla Treoir 2005/36/CE, arna leasú le Treoir 2013/55/AE. Treoirlíne EFN chun Airteagal 31 a chur chun feidhme i gcláir náisiúnta oideachais altraí. [http://www.efnweb.be/?page\\_id=6897](http://www.efnweb.be/?page_id=6897)

teaghlaigh agus grúpaí.

- Gníomhaíochtaí a tharmligean chuig daoine eile, de réir chumais, leibhéal an ullmhúcháin, inniúlachta agus raon feidhme dlíthiúil an chleachtais.
- Taifid sláinte leictreonacha a úsáid go neamhspleách chun measúnú altranais, diagnóisí, idirghabhálacha agus torthaí a dhoiciméadú bunaithe ar chórais aicmithe altranais inchomparáide agus tacsanomaíocht altranais.
- Faisnéis a aisghabháil agus a chur i bhfeidhm go neamhspleách agus faisnéis a roinnt i measc othar agus gairmithe cúraim sláinte agus ar fud áiseanna cúraim sláinte agus an phobail.
- Cúram do ghrúpaí othar a chomhordú go neamhspleách agus oibriú idirdhisciplíneach i dtreo an chomhspríoc cáilíocht an chúraim agus sábháilteacht othar a chinntiú.
- 

#### E. Taighde & forbairt agus ceannaireacht

- Torthaí eolaíochta a chur chun feidhme maidir le cleachtas bunaithe ar fhianaise.
- Na prionsabail chothromais agus inbhuanaitheachta i gcúram sláinte a mheas agus iarracht a dhéanamh úsáid réasúnach a bhaint as acmhainní.
- Stíleanna ceannaireachta agus cuir chuige a oiriúnú do chásanna éagsúla a bhaineann le haltranas, cleachtas cliniciúil agus cúram sláinte.
- Íomhá dearfach den altranais a chur chun cinn agus a choinneáil.

#### F. Cúram Altranais

- Chun eolas agus scileanna leordhóthanacha a thaispeáint chun cúram gairmiúil agus sábháilte a sholáthar atá leordhóthanach do riachtanais chúraim sláinte agus altranais an duine aonair, na dteaghlach agus na ngrúpaí atá an t-altra freagrach as cúram a sholáthar, agus na forbairtí ar eolas eolaíoch, chomh maith leis an gcáilíocht á gcur san áireamh agus ceanglais sábháilteachta arna mbunú de réir na rialachán um iompar dlíthiúil agus gairmiúil.
- Cúram altranais comhtháite duine-lárnach a mheas, a dhiagnóisiú, a phleanáil agus a sholáthar dírithe ar thorthaí sláinte trí thionchar na staide, an chúlra, agus an chúraim a thugtar a mheas, trí threoirlínte cúraim chliniciúil a chuireann síos ar na próisis don diagnóis, don chóireáil nó don chúram, agus moltaí a dhéanamh maidir le cúram sa todhchaí.

- Bheith eolach ar na buneilimintí agus na prionsabail theoiriciúla agus mhodheolaíochta altranais agus iad a chur chun feidhme, ag bunú idirghabhálacha altranais ar fhianaise eolaíoch agus ar na hacmhainní atá ar fáil.
- Meicníochtaí agus próisis mheasúnaithe a bhunú go neamhspleách chun feabhsú leanúnach cáilíochta i gcúram altranais, agus na forbairtí eolaíochta, teicniúla agus eiticíúla á mbreithniú.
- Tuiscint agus gníomhú de réir comhthéacsanna sóisialta agus cultúrtha iompraíochtaí daoine aonair, agus an tionchar ar a sláinte laistigh dá gcomhthéacs sóisialta agus cultúrtha.
- Tuiscint a fháil ar a thábhachtaí atá córais chúraim a bheith dírithe ar dhaoine aonair, ar theaghlaigh nó ar ghrúpaí, agus a dtionchar á mheas.
- Freagairt go cuí agus in am do chásanna gan choinne agus atá ag athrú go tapa.
- Bearta atá éifeachtúil go neamhspleách a dhéanamh i gcásanna géarchéime agus tubaiste a cheadaíonn caomhnú na beatha agus cáilíocht na beatha.

Tá sé tábhachtach béim a leagan ar ról ríthábhachtach an mheantóra lena chinntiú go mbaintear amach na hinniúlachtaí<sup>2</sup> agus na torthaí foghlama. Tá baint ag torthaí foghlama le forbairt inniúlachta na mac léinn (eolas, scileanna, tréithe), a bhfuiltear ag súil go bhforbróidh siad tar éis próiseas oideachais agus oiliúna a chríochnú. Sa doiciméad seo soláthraímid réimsí inniúlachta arna sainiú de réir Threoir 55 an AE agus Creat Inniúlachta EFN trí ábhar foghlama agus moltaí féideartha maidir le torthaí foghlama a chomhtháthú.



STIÚRTHÓIREACHT INNIÚLACHTA 55: Inniúlacht H - Baineann “inniúlacht chun cáilíocht an chúraim a anailísiú d’fhonn a gcleachtas gairmiúil féin mar altraí cúraim ghinearálta a fheabhsú” le INNIÚLACHT EFN: Cultúr, eitic agus luachanna

CLÁR ÁBHAIR

TORTHAÍ FÉIDEARTHA FOGHLAMA

- Eitic agus fealsúnacht altranais, cearta an duine
  - Neamhspleáchas, cearta agus sábháilteacht othar
  - Gnéithe dlí de chúram sláinte agus an reachtaíocht gairme, sóisialta agus cúram sláinte
  - Rúndacht
- Iompar eiticiúil, dlíthiúil agus daonna a thaispeáint i bhforbairt gach gníomhaíochta chun cúram altranais a sholáthar d’othair, do theaghlaigh agus don phobal.
  - Cearta agus éagsúlacht an duine a chur chun cinn agus meas a thabhairt orthu i bhfianaise riachtanais fhisiciúla, shíceolaíocha, spioradálta agus shóisialta daoine uathrialacha.
  - Glacadh le cuntasacht as a ghníomhaíochtaí gairmiúla féin agus teorainneacha a raon feidhme cleachtais agus inniúlachtaí féin a aithint.
  - Gníomhaíochtaí a tharmligean chuig daoine eile, de réir chumais, leibhéal an ullmhúcháin, inniúlachta agus raon feidhme dlíthiúil an chleachtais.
  - Breithniú a dhéanamh ar thuairimí, ar chreidimh agus ar luachanna othar agus gaolta.
  - Meas a bheith acu ar riachtanais eiticiúla agus dhlíthiúla, lena n-áirítear cóid eitice náisiúnta agus idirnáisiúnta agus tuiscint a fháil ar na himpleachtaí eiticiúla do sheachadadh cúraim sláinte.
  - Freagracht a ghlacadh as foghlaim ar feadh an tsaoil agus as forbairt ghairmiúil leanúnach.
  - A chinntiú go bhfuil an ceart chun príobháideachta ag urramú rúndacht na faisnéise a bhaineann le soláthar cúraim sláinte.

STIÚRTHÓIREACHT INIÚCHTA 36/55: Inniúlacht C - Baineann “inniúlacht chun daoine aonair, teaghlaigh agus grúpaí a chumhachtú le haghaidh stíl mhaireachtála shláintiúil agus féinchúraim” le INNIÚLACHT EFN: Cothú agus cosc sláinte, treoir agus teagasc

CLÁR ÁBHAIR

TORTHAÍ FÉIDEARTHA FOGHLAMA

- Prionsabail na sláinte agus na breoiteachta
  - Sláinte phoiblí agus sláinte a chur chun cinn agus a chosc, cúram pobail/príomhúil
  - Treoir d’othair agus oideachas sláinte
  - Peirspictíocht agus tionchar sochaíoch agus idir-rannach
  - Cumhachtú agus rannpháirtíocht na saoránach
- Na príomhfhachtóirí riosca agus cosanta a mbíonn tionchar acu ar phróiseas na sláinte agus na breoiteachta a aithint.
  - Grúpaí agus pobail a bheith páirteach i ngníomhaíochtaí oideachais agus oiliúna sláinte atá dírithe ar iompraíochtaí a neartú agus stíl mhaireachtála shláintiúil a ghlacadh.
  - Uirlisí a sholáthar d’othair ar fearr leo comhlíonadh cóireála agus daoine aonair a bhfuil riosca níos airde neamhchomhlíonta acu a aithint agus monatóireacht a dhéanamh orthu a d’fhéadfadh a bheith ina mbaol dóibh féin agus don phobal.
  - Bearta coisctheacha a chur i bhfeidhm ar dhaoine aonair agus ar othair shláintiúla ar feadh gach céim den saol agus i ngach céim de stair nádúrtha na breoiteachta.
  - Daoine aonair, othair agus grúpaí a threorú maidir le conas bearta coiscthe tinnis a láimhseáil agus na seirbhísí a sholáthraíonn an córas cúram sláinte a úsáid.
  - Daoine aonair a chumhachtú trí ghníomhaíochtaí oideachais cúram sláinte a chur i bhfeidhm a ligeann dóibh a bheith neamhspleách chomh fada agus is féidir, chomh maith le cinntí a dhéanamh maidir lena sláinte agus a dtinneas.

STIÚRTHÓIREACHT INNIÚLACHTA 55: Inniúlachtaí A “Inniúlacht chun an cúram altranais a theastaíonn a dhiagnóisiú go neamhspleách ag úsáid an eolais theoiriciúil agus chliniciúil reatha chomh maith le cúram altranais a phleanáil, a eagrú agus a chur i bhfeidhm agus othair á gcóireáil agus F” Inniúlacht chun cáilíocht an chúraim altranais a chinntiú go neamhspleách agus é a mheas. ”A bhaineann le INNIÚLACHT EFN: Cinnteoireacht

CLÁR ÁBHAIR

TORTHAÍ FÉIDEARTHA FOGHLAMA

- **Is inniúlacht trasghearrtha í an chinnteoireacht, ba cheart a fhorbairt ar fud an churaclaim.**
  - **Chuige sin, tá sé tábhachtach torthaí foghlama a bhunú ar féidir iad a mheas trí chur chuige trasghearrtha.**
- Comhthuiscint agus taithí a úsáid chun fadhbanna agus cásanna a aithint chomh maith lena réiteach.
  - Deiseanna a aithint chun na roghanna malartacha is fearr a lorg agus cinneadh a dhéanamh faoi na gníomhartha is fearr chun fadhbanna a réiteach.
  - Fadhbanna a thagann chun cinn sa chúram a chuirtear ar fáil d’othair, don teaghlach agus don phobal a réiteach go héifeachtúil trí leas a bhaint as acmhainní ábhartha agus sealadacha.

STIÚRTHÓIREACHT INNIÚLACHTA 55: Inniúlachtaí B “Inniúlacht oibriú go héifeachtach le himreoirí eile san earnáil sláinte lena n-áirítear rannpháirtíocht in oiliúint phraiticiúil pearsanra sláinte” agus G “Inniúlacht cumarsáid chuimsitheach agus ghairmiúil a dhéanamh agus comhoibriú le baill de ghairmithe eile san earnáil sláinte ”A bhaineann le INNIÚLACHT EFN: Cumarsáid agus obair foirne

CLÁR ÁBHAIR

TORTHAÍ FÉIDEARTHA FOGHLAMA

- **Córais faisnéise r-Shláinte agus TFC, sláinte agus altranais**
  - **Obair idirdhisciplíneach agus ildisciplíneach**
  - **Cumarsáid idirphearsanta**
  - **Altranais ilchultúrtha, ag obair le cliaint ilchultúrtha agus i bpobail oibre ilchultúrtha**
  - **Scileanna teanga**
  - **Aistriú eolais**
- Na córais TF atá ar fáil ina gcóras cúram sláinte a úsáid.
  - Teicneolaíochtaí cúram sláinte agus córais faisnéise agus cumarsáide a chur i bhfeidhm.
  - Cumarsáid shoiléir a dhéanamh, ag léiriú measa agus údarás daonlathach, agus an fhoireann cúram sláinte, othair, teaghlaigh agus pobail ag cur an comhthéacs ilchultúrtha san áireamh.”
  - Teanga eolaíoch a úsáid ó bhéal agus i scríbhinn, agus í a chur in oiriúint don duine a bhfuil siad ag tabhairt aghaidh air.
  - Cuspóirí soiléire a bhunú in éineacht le comhghleacaithe chomh maith leis an bhfoireann ildisciplíneach chun comhspríocanna a bhaint amach, ag glacadh leis na hathruithe riachtanacha chun cuspóirí den sórt sin a bhaint amach.
  - Freagrachtaí an róil mar bhall den fhoireann idirdhisciplíneach a ghlacadh.
  - Dearcadh a thaispeáint atá dírithe ar fheabhsú leanúnach.
  - A bheith tiomanta d’obair foirne.



**STIÚRTHÓIREACHT 55: Inniúlachtaí A “Inniúlacht chun an cúram altranais a theastaíonn a dhiagnóisiú go neamhspleách ag úsáid an eolais theoiriciúil agus chliniciúil reatha chomh maith le cúram altranais a phleanáil, a eagrú agus a chur i bhfeidhm agus othair á gcóireáil” agus G “Inniúlacht chun cumarsáid chuimsitheach agus ghairmiúil a dhéanamh agus chun comhoibriú le baill gairmeacha eile in earnáil na sláinte ”baineann siad le EFN COMPETENCE: Taighde, forbairt agus ceannaireacht**

**CLÁR ÁBHAIR**

**TORTHAÍ FÉIDEARTHA FOGHLAMA**

- **Altranas bunaithe ar fhianaise ag trasnú gach inniúlachta**
  - **Bunús an taighde, na modheolaíochta agus na téarmaíochta**
  - **Nuálaíochtaí agus feabhsú cáilíochta san altranas**
  - **Ceannaireacht altranais, bainistíocht agus leanúntas cúraim agus seirbhísí**
  - **Eagrú seirbhísí cúram sláinte agus timpeallacht seirbhíse idir-rannach**
  - **Eirgeanamaíocht oibre agus sábháilteacht ag an obair**
- Cúram altranais a sholáthar bunaithe ar fhianaise eolaíoch d’fhonn torthaí sábháilte agus ardchaighdeáin a thairiscint.
  - Na buneilimintí a chur i bhfeidhm chomh maith leis na prionsabail altranais theoiriciúla agus mhodheolaíochta, ag bunú idirghabhálacha altranais ar an bhfianaise agus na hacmhainní eolaíochta atá ar fáil.
  - Páirt ghníomhach a ghlacadh i bhfóraim ghairmiúil agus i gcláir oideachais leantaigh.
  - A bheith freagrach as d’fhorbairt ghairmiúil féin de réir na bhforbairtí eolaíochta agus teicneolaíochta is déanaí.
  - Na heochracha don cheannaireacht a aithint, atá riachtanach chun foirne sláinte a chomhordú.
  - Saintréithe na feidhme bainistíochta a imríonn seirbhísí altranais agus bainistíocht cúraim a aithint.
  - Tuiscint a fháil ar na céimeanna éagsúla den phróiseas riaracháin: pleanáil, eagrú, bainistíocht agus measúnú agus a chomhthéacsú i seirbhísí altranais.
  - Stíleanna ceannaireachta agus cuir chuige a oiriúnú do chásanna éagsúla.

**STIÚRTHÓIREACHT INIÚCHTA 36/55: Inniúlachtaí A “Inniúlacht chun an cúram altranais a theastaíonn a dhiagnóisiú go neamhspleách ag úsáid an eolais theoiriciúil agus chliniciúil reatha chomh maith le cleachtas cúraim altranais a phleanáil, a eagrú agus a chur i bhfeidhm” agus E “Inniúlacht chun comhairle, treoirl agus tacaíocht neamhspleách a thabhairt do dhaoine aonair a dteastaíonn cúram uathu ”A bhaineann le INNIÚLACHT EFN: Cúram Altranais (oideachas agus oiliúint phraiticiúil-chliniciúil)**

**CLÁR ÁBHAIR**

**TORTHAÍ FÉIDEARTHA FOGHLAMA**

- **Géarchúram**
  - **Cúram nuabheirthe, pédiatraice agus ógánach**
  - **Cúram máthar**
  - **Cúram fadtéarmach**
  - **Leigheas inmheánach ginearálta agus máinliacht**
  - **Sláinte mheabhrach agus tinneas síciatrach**
  - **Míchumas agus cúram do dhaoine faoi mhíchumas**
  - **Seanliachta agus cúram do dhaoine scothaosta**
  - **Cúram sláinte príomhúil, cúram pobail**
  - **Cúram maolaitheach, cúram deireadh saoil agus bainistíocht pian**
- Caithfear na torthaí foghlama seo a leanas a chur i gcomhthéacs ar bhonn an chineáil othair agus nóiméad an saolré atá i gceist, ag smaoineamh freisin an bhfuil an tinneas nó fadtéarmach agus leibhéal an chúraim. D’fhéadfaí é a shonrú tuilleadh ar bhonn gach ábhair.

**Measúnú agus diagnóis**

  - Fachtóirí riosca bitheolaíocha, sóisialta, síceolaíocha agus comhshaoil a d’fhéadfadh tionchar a imirt ar shláinte daoine a aithint.
  - Fiafraí de dhaoine, d’othair agus do theaghlaigh faoina riachtanais shícióisialta agus reiligiúnacha d’fhonn iad a chlúdach ina gcóireáil.
  - Gnéithe fisiciúla, síceolaíocha agus soch-chultúrtha an duine a mheas.
  - Riachtanais chúraim an duine aonair agus an othair a shainaithint ar feadh a saolré trí thástálacha fisiciúla, breathnóireacht agus uirlisí próifíolacsacha leordhóthanacha.
  - Measúnú agus diagnóis altranais a dhéanamh ag bunú caidrimh le tasc agus úsáid táirgí cúram sláinte.

**Pleanáil cúraim**

- Tosaíocht a thabhairt do na hidirghabhálacha bunaithe ar riachtanais an othair, na dteaghlach agus na bpobal agus iad a tharmligean.
- Plean idirghabhála altranais a bhunú.
- An plan cúraim a oiriúnú do shaintréithe na n-othar agus dá gcomhthéacs agus dá dtimpeallacht.
- Cúram a phleanáil ag comhtháthú úsáid cógais agus táirgí cúram sláinte.

**Idirghabháil altranais**

- Cúram otharbhunaithe a chur chun feidhme, ag taispeáint tuiscint ar fhás agus ar fhorbairt an duine, ar fhisiteiripeolaíocht agus ar chógaseolaíocht laistigh de chreat an chórais chúraim shláinte, ag smaoineamh ar an gcontanam galar sláinte.
- Cúram altranais a chur i bhfeidhm ag cinntiú inbhuanaitheacht an chórais chúraim shláinte.
- Cláir a chomhlánú ar na gníomhaíochtaí a dhéantar.
- Scileanna smaointeoireachta criticiúla agus cur chuige córais a chur i bhfeidhm maidir le réiteach fadhbanna agus cinnteoireacht altranais thar raon comhthéacs gairmiúil agus soláthair cúraim.
- Freagairt cuí agus in am a thabhairt ar chásanna a tharlaíonn gan choinne agus atá ag athrú go tapa

**Measúnú agus cáilíocht**

- Fianaise ar ghníomhaíochtaí cúraim a aithint agus a bhailiú.
- Breithniú a dhéanamh ar na prótacail atá leagtha síos

ag na samhlacha cáilíochta éagsúla a bunaíodh.

- Cur chun feidhme pleananna cúraim a mheas.
- Na sonraí a phróiseáil agus an fhianaise a scrúdú, agus éifeachtacht na ngníomhartha a dhéantar a mheas.
- Pleananna feabhsúcháin a cheapadh agus a chur chun feidhme.
- Cúnamh(cúram)altranaissábháilteagusardchaighdeáin a sholáthar do dhaoine aonair agus d’othair ar feadh an tsaolré.
- Meicníochtaí agus próisis mheasúnaithe a bhunú chun feabhsú leanúnach a dhéanamh ar chúram altranais ardchaighdeáin ag smaoineamh ar fhorbairtí eolaíochta, teicniúla agus eiticiúla.



# Téama III.

## TEAGASC AGUS MODHANNA TEAGAISC DO CHLEACHTAS MÍNIÚCHÁIN MAITH SA MHEANTÓIREACHT

Díríonn an téama seo ar mheantóireacht ardchaighdeáin d’fhorbairt mac léinn altranais inniúla. Go dtí seo, rinneamar anailís ar an timpeallacht foghlama, ar ról na rannpháirtithe éagsúla sa phróiseas teagaisc/foghlama, agus ar mhúnla inniúlachta na meantóirí cliniciúla ina iomláine. Tabharfaidh an chuid seo aghaidh ar na gnéithe a bhaineann leis na gnéithe atá fágtha den chéad bhloc den mhúnla: cleachtais meantóireachta agus acmhainní do mheantóirí agus oideoirí altranais. Is é ár gcuspóir ná eolas a fháil faoi na modhanna teagaisc is fearr le haghaidh dea-chleachtas machnamhach sa mheantóireacht. Sainmhínítear coincheap an teagaisc mar *“idirghníomhaíochtaí idir an mac léinn agus an múinteoir faoi fhreagracht an dara mac léinn d’fhonn na hathruithe a bhfuil súil leo in iompar na mac léinn a éascú.*“<sup>22</sup>

Is é cuspóir an teagaisc, de réir an údair chéanna seo ná cabhrú le mic léinn:

- Eolas a fháil
- Tuiscint, anailís, sintéisiú agus meastóireacht
- Na scileanna praiticiúla riachtanacha a bheith agat
- Nósanna a bhunú
- Glac le dearcthaí

Ionas go dtarlóidh an teagasc, ní mór athrú a dhéanamh ar bhealach smaointeoireachta, mothúcháin agus gníomhú an duine a fhoghlaimíonn<sup>23</sup>. Ar an gcúis seo, is fearr linn labhairt ar an bpróiseas teagaisc-foghlama. Measaimid go bhfuil roinnt ionchur againn sa phróiseas foghlama teagaisc (féach Fíor 2), a chuirtear i gcrích in ábhair ardoideachais agus, go sonrach, sa chás seo, ábhair chleachtais

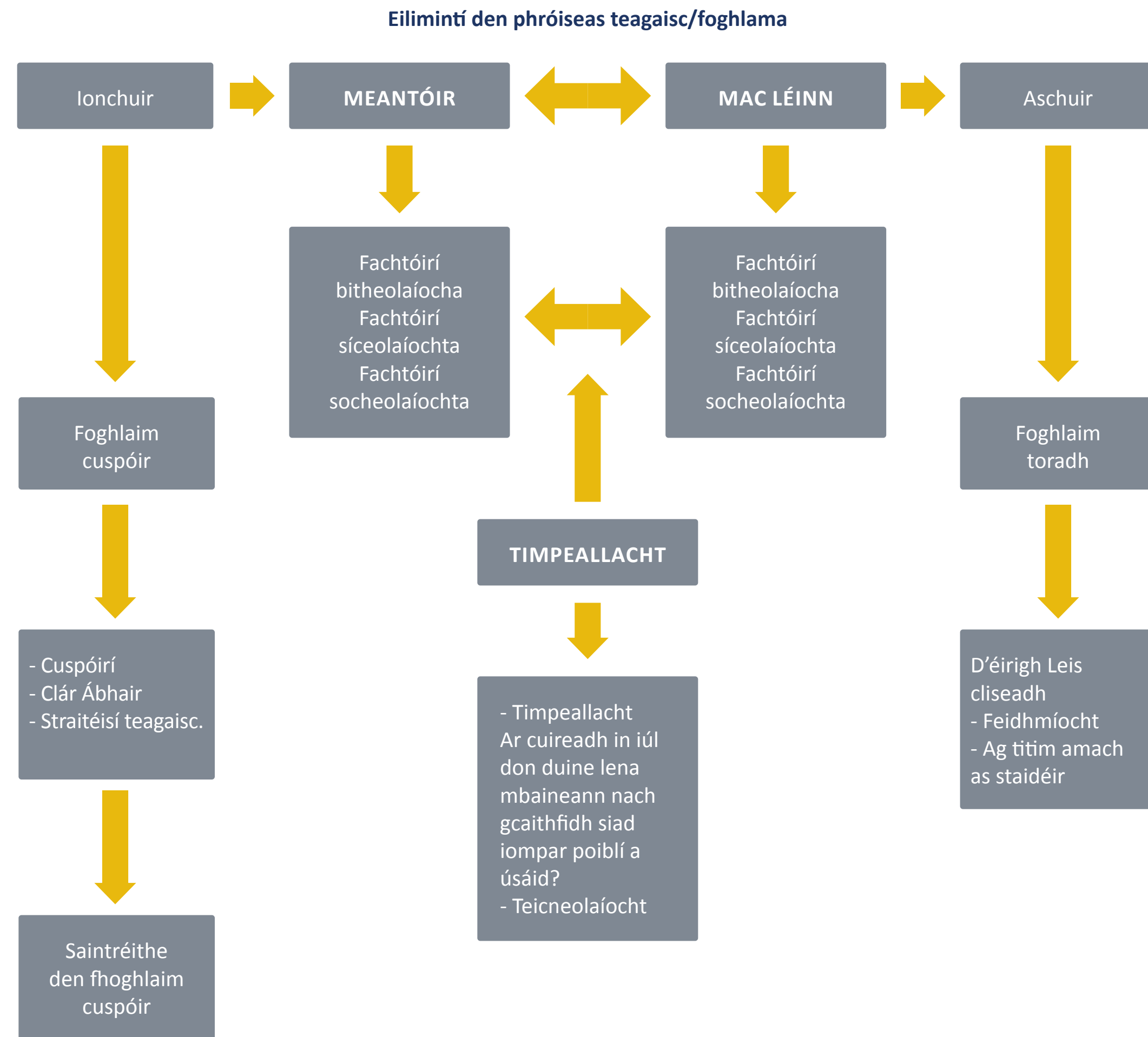
chliniciúil. Is iad seo cuspóir na foghlama; is é sin, an rud atá duine ag iarraidh nó atá le foghlaim. Tá tréithe ag na hábhair, ag brath ar a nádúr agus an spéis a mhúsclaíonn siad sa mhac léinn, agus déantar iad a fhorbairt ó ghrúpa cuspóirí, ábhar, modhanna teagaisc nó straitéisí, etc. Bheadh roinnt aschur againn freisin, torthaí na foghlama, na hinniúlachtaí nach mór a bhaint amach. Ina theannta sin, féadtar baint a bheith ag an meastóireacht ar a bhfuil foghlamtha le coincheapa ar nós rath, teip, feidhmíocht acadúil, tréigean staidéir, etc.

I measc na n-aisteoirí a mheasamar a bheith lárnach sa phróiseas seo tá meantóirí agus mic léinn. Mura ndearna muid machnamh ar an mbeirt seo ní chiallaíonn sin nach bhfuil níos mó gníomhaithe sa phróiseas seo, níl ann ach sa chás seo, ní dóigh linn go bhfuil gnéithe núicléacha eile, a d’fhéadfadh a bheith i láthair freisin, ar díol spéise núicléach iad sa phróiseas. Faoi dheireadh, bheadh an timpeallacht mar chuid dár múnla, lena n-áirítear tosca comhshaoil nó máguaird, chomh maith le ham, de réir teorainneacha ama agus acmhainní agus teicneolaíochta.

22    Guilbert, Jean-Jacques & An Eagraíocht Dhomhanda Sláinte (1998). Lámhleabhar oideachais do phearsanra sláinte. JJ Guilbert, 6ú heag. leasaithe agus nuashonraithe 1998. An Eagraíocht Dhomhanda Sláinte URI: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/42118>

23    Pérez-Cañaveras, RM (2005). Perfil de los alumnos universitarios según sus intereses prácticos, estilo cognitivo y diferencias de género: bunanna para una acción teagaisc. Tráchtas Dochtúireachta Ollscoil Alicante. An Spáinn URI: <http://hdl.handle.net/10045/13254>

## Fíor 2. Eilimintí den phróiseas foghlama-teagaisc agus a gcaidrimh<sup>23</sup>.



Tá meantóir cliniciúil, ar altra í, freagrach as leath d'oiliúint mac léinn altranais, agus chun an fheidhm seo a chomhlíonadh, teastaíonn uirlisí uathu a éascaíonn a gcuid oibre teagaisc, agus freisin go n-aithnítear a ról teagaisc go cuí. Is cineál sonrach teagaisc é an mheantóireacht, a cuireadh san áireamh i dtrí mhodúl an tionscadail seo. Tarlaíonn teagasc i meantóireacht trí spriocanna foghlama a leagan síos le mac léinn, a bpróiseas foghlama a mheas trí phlé machnamhach a bheith acu, aiseolas a sholáthar, agus dul chun cinn na mac léinn a threorú trí thascanna foghlama a thairiscint dóibh.



## Téama IV.

### TEICNEOLAÍOCHTAÍ FOGHLAMA AGUS EOLAS (LKT) SA MHEANTÓIREACHT AGUS SA CHÓITSEÁIL

D’athraigh Teicneolaíochtaí Faisnéise agus Cumarsáide (TFC) an bealach a ndéanaimid rochtain ar fhaisnéis agus a láimhseáilimid í<sup>24</sup>; is cineál nua cumarsáide iad sa tsochaí, agus d’athraigh siad an bealach a ndéanaimid caidrimh<sup>25</sup>. Nuair a úsáidtear na teicneolaíochtaí seo chun faisnéis a fháil agus chun an próiseas foghlama-teagaisc a fheabhsú, tugtar Teicneolaíochtaí Foghlama agus Eolais (LKT) orthu. Tá éagsúlacht mhór teicneolaíochtaí ann a fhreagraíonn do mhodheolaíochtaí éagsúla teagaisc. Is é a bpríomhbhuntaiste, áfach, an ról gníomhach san fhoghlaim a thugtar don rannpháirtí. Cuireann LKTanna iallach orainn machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a ionchorpraíonn oideachasóirí altranais na teicneolaíochtaí seo i maoirseacht chliniciúil mac léinn altranais. Is fearr le mic léinn altranais modhanna teagaisc ar nós foghlaim meantóireachta a nascadh le cleachtas cliniciúil, ranganna teagaisc ar líne nó fiseáin, cearrbhachas idirghníomhach, agus timpeallachtaí foghlama fíorúla mar uirlisí foghlama agus straitéisí le linn socrúcháin chliniciúla<sup>17</sup>. Is féidir teicneolaíochtaí soghluaiste a thógáil áit ar bith, agus tá tréithe comhchosúla acu le ríomhaire (fóin phóca nó táibléid chliste). Déantar cur síos orthu seo mar na teicneolaíochtaí is déanaí a sholáthraíonn ról níos gníomhaí do mhic léinn ina gcuid foghlama agus, dá bharr sin, a fhorbraíonn smaointeoireacht chriticiúil. Is féidir linn fiafraí díom féin cé na TFCanna is féidir linn a úsáid chun meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn altranais. Is é an freagra ná go bhfuil líon gan teorainn teicneolaíochtaí ann ionas go gcaithfimid na cinn a d’oirfeadh inár modheolaíocht teagaisc a aimsiú, sna haidhmeanna atá le baint amach, nó iad a bhunú ar ár roghanna pearsanta.

Seo a leanas cuid de na samplaí seo:

- YouTube: Is uirlis ionchasach é i réimse an oideachais eolaíochta sláinte - ó anatamaíocht an duine a fhoghlaim go nósanna imeachta altranais teagaisc. Mar shampla, d’fhéadfadh sé

smaointeoireacht chriticiúil an duine atá ag dul i mbun oibre a fheabhsú trí anailís a dhéanamh ar léirithe altraí éagsúla thar an teicníc chéanna.

- Kahoot: Feabhsaíonn sé spreagadh an rannpháirtí trí duaiseanna agus rangú. Is féidir linn tuiscint na mac léinn ar cheacht a sheiceáil agus seiceáil an bhfuil na haidhmeanna bainte amach. Is iad na príomhbhuntaistí ná go dteastaíonn níos mó ná imreoir amháin uaidh, mar sin ní mholfaí mura bhfuil ach mac léinn amháin sannta ag an meantóir.
- Padlet: Is uirlis iontach í chun rannpháirtíocht na mac léinn a chur chun cinn. Go traidisiúnta, measann mic léinn iad féin mar ghníomhairí éighníomhacha sa phróiseas foghlama-teagaisc. Braitheann siad gan chumhacht. Ar an gcúis sin, déanann Padlet iarracht rannpháirtíocht na rannpháirtithe a neartú trí bhallaí comhoibríocha, áit ar féidir le mic léinn oibriú le chéile chun fadhbanna a réiteach, topaicí a phlé agus a gcuid smaointe a phostáil. Chomh maith leis sin, is féidir é a úsáid chun cleachtadh a dhéanamh ar conas cásanna cliniciúla a réiteach (foghlaim réiteach fadhbanna). Tá sé an-oiriúnach chun smaointe a eagrú, rud a fhágann gur féidir ballaí agus portfóilíonna a chruthú.

Sainmhínítear líonraí sóisialta mar phobail fhíorúla inar féidir le húsáideoirí cumarsáid a dhéanamh lena chéile agus faisnéis a roinnt. Is fearr a úsáideann mic léinn óga na hardáin seo i gcomhthéacs sóisialta seachas i gcomhthéacs acadúil, a leagann béim ar an ngá atá le mic léinn oideachas a fháil ar na hardáin sin a úsáid ar bhealach gairmiúil. Ar an láimh eile, is minic a thuairiscítear go bhfuil meantóirí (mar oideachasóirí sláinte eile) ullmhaithe go gann chun teicneolaíochtaí nua a úsáid. Ba cheart dóibh, áfach, a bheith ag súil le hathrú leanúnach san fhoghlaim agus sna modheolaíochtaí le gach glúin nua mac léinn. Mar shampla, is eol do mhic léinn Glúin Z as a solúbthacht maidir le teicneolaíochtaí nua a úsáid agus tá súil acu go mbogfaidh oideachasóirí agus meantóirí go gasta, cosúil le teicneolaíocht. Ar an gcúis sin, ní mór do mheantóirí fanacht cothrom le dáta a oiread agus is féidir, agus líonraí sóisialta a úsáideann na mic léinn a úsáid d’fhonn teicneolaíochtaí nua leordhóthanacha a sholáthar do mhodhanna foghlama teagaisc sa timpeallacht chliniciúil.

Is iad seo a leanas cuid de na líonraí sóisialta a bhfuil tóir ag mic léinn agus meantóirí orthu a d’fhéadfaimis a úsáid mar uirlis le linn an chleachtais meantóireachta:

- Twitter: Is féidir le húsáideoirí freagra a thabhairt ar phost, nó díospóireacht a oscailt agus cuireadh a thabhairt do bhaill eile an phobail páirt a ghlacadh. Cuireann sé comhoibriú ar fáil i measc meantóirí, mic léinn, gairmithe sláinte eile nó iad siúd ar spéis leo an topaic. Thairis

24 Moya, M. (2013). De las TICs a las TACs: la importancia de crear contenidos educativos digitales. *Revista DIM*, (27), 1-15. Ar fáil ag: <https://www.raco.cat/index.php/DIM/article/view/275963>

25 Malo, S., & Figuer, C. (2010). Infancia, teenscencia y Tecnologías de la Información y la Comunicación (TICs) en perspectiva psicosocial. *Intervención Psicosocial*, 19 (1), 5-8. doi: <http://dx.doi.org/10.5093/in2010v19n1a2>



sin, d'fhéadfadh mic léinn Twitter a úsáid mar bhealach iontach chun sláinte a chur chun cinn ina bpobal. Ar an mbealach seo, bheidís ag glacadh páirte go gníomhach in oideachas an daonra. Fuair eamar amach go raibh an teorainn carachtar 280 faoi mhíbhuntáiste - d'fhéadfadh sé a bheith ina tharraingtheoir láidir, agus d'fhéadfadh na mic léinn an t-ardán a úsáid chun comhghleacaí ranga a náiriú.

- WhatsApp: Ligeann a ghrúpaí cumarsáid a dhéanamh le mic léinn, cur le mothú na mac léinn go mbaineann siad le grúpa, nó faisnéis a roinnt trí naisc, pictiúir agus físeáin. Is míbhuntáiste é go mbraitheann múinteoirí go bhfuil líon na dteachtaireachtaí sáraithe acu.
- Facebook: Tugann a úsáid dhomhanda an deis do mheantóirí agus do mhic léinn cumarsáid a dhéanamh le daoine gairmiúla agus le cairde ó thíortha éagsúla. Cuireann sé éagsúlacht chultúrtha agus teanga chun cinn i measc comhghleacaithe. Measann mic léinn gur uirlis é Facebook chun fás go gairmiúil. Is iad na míbhuntáistí a bhaineann le Facebook ná go bhféadfadh sé gníomhú mar tharraingtheoir láidir, agus b'fhéidir gurbh fhearr le mic léinn gan a bpróifílí a roinnt le meantóirí.
- Instagram: Tá sé ar cheann de na líonraí sóisialta is mó éilimh ar mhic léinn Mílaoisigh, agus Glúin Z. Is féidir le húsáideoirí faisnéis, pictiúir agus físeáin a roinnt go tapa. Úsáidtear Instagram go forleathan san earnáil oideachais sláinte. Is é an míbhuntáiste is mó ná go dtarraingíonn sé aird daoine ar íomhánna. Ní dhéantar dul i gcomhairle leis na tuairiscí thíos ar phictiúir chomh minic.

Mar fhocal scoir, le linn socrúchán na mac léinn altranais ba cheart go mbeadh gníomhaíochtaí foghlama cliniciúla agus meantóireacht á gcur san áireamh uirlisí oideachais agus straitéisí teagaisc is fearr le mic léinn chun cáilíocht foghlama a fheabhsú, agus thar aon rud eile, chun spreagadh agus sástacht na mac léinn agus na meantóirí a fheabhsú<sup>8</sup>.





# Téama V.

## TIONCHAR INNIÚLACHTAÍ MEABHRACH MAIDIR LE MEABHRÁN CÁILÍOCHTA

Tá sé mar aidhm ag an téama seo de mhodúl I míniú agus inniúlacht a mhéadú faoi inniúlacht meantóireachta altraí san Eoraip inniu agus sa todhchaí. Úsáideadh an tsamhail inniúlachta meantóirí cliniciúla fianaise-bhunaithe mar bhunús láidir d’ábhar teagaisc. Sa téama seo, chuir meantóirí aithne ar fhianaise roimhe seo ar chleachtas meantóireachta trí fhoilseacháin a forbraíodh i dtionscadal QualMent a roghnú. Spreagadh na meantóirí plé agus moltaí a dhéanamh faoi dhea-chleachtais i meantóireacht altranais inniúil i ngairm an altranais san Eoraip faoi láthair agus sa todhchaí. Ba é an modh a úsáideadh chun an ghníomhaíocht a dhéanamh modh teagaisc na díospóireachta ar líne. D’fhonn tús a chur leis an díospóireacht, mhol muid smaoineamh ar inniúlachtaí maithe meantóirí agus iad sin a fheabhsú.

Ní mór meantóirí a spreagadh chun na modhanna meantóireachta seo a leanas a úsáid chun tacú le próiseas foghlama na mac léinn<sup>22</sup>:

- A bheith ar fáil do mhac léinn
- Cáineadh cuiditheach a sholáthar ar chuspóirí foghlama agus modhanna oibre an mhic léinn
- Fadhbanna sláinte a anailísiú agus a mheas
- Tacú le mac léinn cuspóirí foghlama a shainiú
- Obair na mac léinn a rheas
- Acmhainní foghlama a ullmhú
- Gníomhaíochtaí gairmiúla a roghnú do mhic léinn
- Aghaidh a thabhairt ar mhic léinn a bhfuil fadhbanna nua acu
- Scileanna réiteach fadhbanna a fhorbairt
- Cuidiú le bunphrionsabail eolaíochta a thuiscint
- Monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn na mac léinn

- Na tosca is bun le fadhbanna sláinte a shainaithint
- Smacht intleachtúil a chur chun cinn
- Úsáid samplaí de d’eispéiris ghairmiúla chun tacú lena dtuiscint

Is féidir béim a leagan ar fheasacht meantóirí maidir le hinniúlacht meantóireachta trí oideachas a chur orthu agus na cúrsaí riachtanacha go léir a theastaíonn uathu a sholáthar dóibh chun meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn altranais i gcleachtas cliniciúil. Molaimid go dtógfadh meantóirí a n-inniúlacht de réir ár samhla inniúlachta meantóirí bunaithe ar fhianaise i réimsí na nithe seo a leanas:

- Inniúlachtaí aonair meantóirí, idirghníomhaíocht san ionad oibre agus acmhainní:
  - Saintréithe na meantóirí
  - Spreagadh meantóirí
  - Cleachtais agus acmhainní meantóireachta (idir meantóir, múinteoir agus mac léinn)
- Inniúlacht chultúrtha na meantóirí
- Inniúlacht meantóirí i dtacú leis an bpróiseas foghlama
  - Meantóireacht dírithe ar spriocanna
  - Machnamh le linn meantóireachta
  - Aiseolas cuiditheach
- Meastóireacht mac léinn-lárnach

## Pointí achoimre

- *I measc inniúlachtaí aonair na meantóirí tá tréithe meantóirí, a spreagadh chun meantóireacht a dhéanamh agus eolas a bheith acu ar chleachtais meantóireachta, comhoibriú agus acmhainní a n-eagraíochtaí.*
- *Sainmhínítear timpeallacht foghlama chliniciúil mar líonra idirghníomhach nó tacar tréithe is gné dhílis de na cleachtais a mbíonn tionchar acu ar thorthaí foghlama agus ar fhorbairt ghairmiúil mac léinn altranais.*
- *Tá ról na meantóirí i dtimpeallacht na foghlama cliniciúla riachtanach chun atmaisféar foghlama sábháilte a thógáil agus tacaíocht a thairiscint do mhic léinn altranais.*
- *Is í an mheantóireacht chliniciúil iomchuí do mhic léinn altranais an bealach chun na hocht inniúlacht altranais a leagtar amach in Iarscríbhinn V de Threoir an AE 2013/55/AE a chomhlíonadh.*
- *Tá oideachas cliniciúil ar ardchaighdeán fíorthábhachtach d'fhorbairt lucht saothair inniúil altraí atá in ann cúram sábháilte, a bhfuil canáil daoine air, a sholáthar.*
- *Is féidir béim a leagan ar fheasacht meantóirí maidir le hinniúlacht meantóireachta trí oideachas a chur orthu agus na cúrsaí riachtanacha go léir a theastaíonn uathu a sholáthar dóibh chun meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn altranais i gcleachtas cliniciúil.*





Modúl II.

# INNIÚLACHT I MEANTÓIREACHT A DHÉANAMH AR MHIC LÉINN ALTRANAIS ATÁ ÉAGSÚIL Ó THAOBH CULTÚIR AGUS TEANGA

Údair: Ashlee Oikarainen, an Dr. Kristina Mikkonen



*Cuimsítear le hinniúlacht chultúrtha na meantóirí tréithe an eolais chultúrtha, íogaireachta, feasachta, cumarsáide agus idirghníomhaíochta idirchultúrtha, agus scileanna agus sábháilteacht chultúrtha chomh maith leis an gcumas timpeallacht foghlama atá sábháilte ó thaobh cultúir a chruthú<sup>26,27</sup>. Ceanglaítear ar mheantóirí atá inniúil ó thaobh cultúir cúram atá dírithe ar an gcultúr atá dírithe ar dhaoine agus meantóireacht atá feasach ó thaobh cultúir a sholáthar do mhic léinn atá éagsúil ó thaobh cultúir agus teanga (CALD) (féach Fíor 1). D’fhonn inniúlacht chultúrtha meantóirí i gcleachtas cliniciúil a chinntiú, forbraíodh Modúl II. ar Inniúlacht meantóireachta mac léinn altranais éagsúil cultúrtha agus teanga Is é príomhchuspóir Mhodúl I ná inniúlacht meantóireachta aonair meantóirí cliniciúla a fheabhsú agus do mheantóirí na torthaí foghlama a thuairiscítear i gcreat an chúrsa a bhaint amach. Tá an modúl roinnte ina sé théama: inniúlacht chultúrtha, íogaireacht agus dúil chultúrtha, feasacht chultúrtha, cumarsáid agus idirghníomhaíocht idirchultúrtha, scileanna agus sábháilteacht chultúrtha, agus cúram cultúrtha atá dírithe ar dhaoine.*

26      Campinha-Bacote J. (2011). Cúram othar-lárnaithe a sholáthar i measc coinbhleachta cultúrtha: ról na hinniúlachta cultúrtha. *Ar Líne J Issue Altra* 16: 5.

27      Oikarainen, A., Mikkonen, K., Kenny, A., Tomietto, M., Tuomikoski, A., Merilainen, M., . . . Kaariainen, M. (2020). Idirghabhálacha oideachais atá deartha chun inniúlacht chultúrtha altráí a fhorbairt: Athbhreithniú córasach. *Iris Idirnáisiúnta an Léinn Altranais*, 98, 75-86. doi: 10.1016 / j.ijnurstu.2019.06.005



# Téama I:

## INNIÚLACHT CHULTÚRTHA

Tá méadú tagtha ar shoghluaisteacht idirnáisiúnta le domhandú. Tá daoine ag bogadh ó áit go háit anois níos mó ná riamh. D’fhás líon na n-inimirceach idirnáisiúnta ar fud an domhain go gasta le blianta beaga anuas, le staitisticí 2017 ag taispeáint 258 milliún inimirceach ar fud na cruinne. Ar fud an domhain, meastar go bhfuil thart ar 26 mhilliún teifeach agus iarrthóir tearmainn, arb ionann é agus 10% de na hinimircigh idirnáisiúnta go léir. Tá cónaí ar 78 milliún d’inimircigh idirnáisiúnta san Eoraip, a bhfuil tromlach na n-inimirceach idirnáisiúnta ina gcónaí sa Ghearmáin, sa Bhreatain, sa Fhrainc, sa Spáinn agus san Iodáil. Tá domhandú na foirne oideachais agus na mac léinn ag éirí níos tábhachtaí mar thoradh ar idirnáisiúnú. Cuireann idirnáisiúnú le soghluaisteacht mac léinn, iomaíochas domhanda agus eolas san oideachas sláinte a mhéadú<sup>28</sup>.

### ÚSÁIDTEAR COINCHEAPA ILDÁNACHA IN ÁBHAR NA SOGHLUAISTEACHTA IDIRNÁISIÚNTA:

**Inimirceach** = imirceach, beag beann ar ioncam. Is féidir le hinimircigh a bheith, mar shampla, ina dhuine atá tar éis filleadh ar ais, ina dhídeanaí nó ina iarrthóir tearmainn.

**Dídeanaí** = eachtrannach a bhfuil cúis aige eagla a bheith air go ndéanfaí géarleanúint air as a reiligiún, a bhunús, a náisiúntacht, a bhallraíocht i ngrúpa sóisialta áirithe, nó a thuairim pholaitiúil.

**Grúpa eitneach** = grúpa a chomhcheanglaíonn reiligiún, oidhreacht, bunús, teanga nó cuma.

**Mionlach eitneach** = grúpaí daoine a dhéanann ionadaíocht ar mhionlach in oidhreacht chultúrtha an stáit.

28 Na Náisiúin Aontaithe, An Roinn Gnóthaí Eacnamaíocha agus Sóisialta, Rannán an Daonra (2017). *Tuarascáil Idirnáisiúnta ar Imirce 2017: Buaicphointí (ST/ESA/SER.A/404)*

Dar le Leininger<sup>29</sup>, ciallaíonn cultúr luachanna, creidimh, noirm agus stíleanna maireachtála grúpa ar leith, agus foghlaimítear agus roinntear é ó inscne amháin go ceann eile. Treoraíonn an cultúr smaointeoireacht an duine, cinnteoireacht agus gníomh ar bhealach córasach. Sa lá atá inniu ann, meastar gur próiseas éagsúil atá ag athrú i gcónaí é an cultúr, agus leagann an sainmhíniú béim ar éagsúlacht agus uathúlacht daoine, teaghlaigh agus pobail. Ó tharla go bhfuil an cultúr ag athrú i gcónaí, tá sé deacair tréithe tipiciúla cultúir áirithe a aithint. Sa mhodúl sainmhínimid cultúr mar an córas eolais, luachanna agus creidimh daonna trína ndéanann daoine a gcuid léirmhínte a bhreathnú agus a thógáil, agus gníomhú agus roghanna a dhéanamh idir roghanna éagsúla.

### RÉIMSÍ INNIÚLACHTA CULTÚRTHA

### ÁBHAR MACHNAIMH DO MHEANTÓIRÍ

*Eolas cultúrtha* is próiseas é trína lorgaíonn an meantóir faisnéis leordhóthanach faoi chreidimh agus chleachtais chultúrtha an mhic léinn / an othair chun caidreamh maith a bhunú lena chéile.

Conas agus cén fáth ar chóir cúlra cultúrtha mac léinn / othair a mheas i meantóireacht mac léinn / cúraim othar?

*Cultúrtha íogaireacht* tagraíonn sé d’fheasacht ar do chultúr féin agus ar luachanna agus ar chreidimh chultúir eile. Is éard atá i gceist le híogaireacht chultúrtha ná gan breithiúnas a thabhairt ar a chéile bunaithe ar chúlra cultúrtha agus ar chreideamh duine, ach a bheith fáilteach agus oscailte do chultúir eile.

Cé chomh spreagtha atá tú chun d’inniúlacht chultúrtha féin a fhorbairt? Cad a spreagann tú chun meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn nó aire a thabhairt d’othair ó chultúir éagsúla?

29 Leininger, MM (1991). Cúram Cultúir Éagsúlacht agus Uilíocht: Teoiric Altranais. *Preas NLN*, Nua-Eabhrac.



*Feasacht chultúrtha* ciallaíonn sé scrúdú domhain ar do chúlra cultúrtha agus gairmiúil féin agus aitheantas do chlaontachtaí agus do bhoinn tuisceana féin faoi chúlraí na mac léinn / na n-othar

Conas is féidir le do chlaontachtaí agus do bhoinn tuisceana féin tionchar a imirt ar mheantóireacht mac léinn / cúraim othar?

*Cumarsáid agus idirghníomhaíocht* chultúrtha ciallaíonn sé idirghníomhaíocht agus cumarsáid leanúnach le daoine ó chultúir éagsúla.

Conas is féidir leat idirghníomhaíocht agus cumarsáid le duine ó chultúr difriúil a éascú?

*Scileanna cultúrtha* seasann sé don chumas faisnéis atá ábhartha ó thaobh an chultúir de a bhailiú a bhaineann le riachtanais reatha mac léinn / othair i meantóireacht / cúram, agus a bheith íogair ó thaobh an chultúir de i leith daoine eile.

Conas a mheas tú riachtanas an mhic léinn / an othair le meantóireacht nó cúram? Conas a bhailíonn tú faisnéis atá ábhartha ó thaobh an chultúir de a theastaíonn i meantóireacht / cúram?

Is próiseas é inniúlacht chultúrtha, a éilíonn bualadh le daoine ó chultúir éagsúla agus dul i mbun idirghníomhaíochtaí idirchultúrtha. Is féidir inniúlacht chultúrtha a fhoghlaim agus a theagasc go pointe áirithe, ach tá taithí phearsanta riachtanach. Forbraíonn inniúlacht de réir a chéile agus, thar aon rud eile, cumas gairmí machnamh a dhéanamh. Le saineolas cultúrtha a fhorbairt, tá an gairmí cúram sláinte in ann cúram ardchaighdeáin, éifeachtach agus sábháilte ó thaobh cultúir a sholáthar i gcomhar le cliaint ó chultúir éagsúla agus a mbail ciorcail níos dlúithe.





# Téama II:

## ÍOGAIREACHT CHULTÚRTHA & FONN

Is próiseas fáis iomlánaíoch, dírithe ar spriocanna agus ilstruchtúrtha é inniúlacht chultúrtha. Tá inniúlacht bunaithe ar cháilíochtaí éagsúla cosúil le solúbthacht, foighne, dearfach, oscailteacht, spéis, fiosracht, ionbhá agus cothroime. Níl forbairt inniúlachta uathoibríoch, ach teastaíonn cleachtadh comhfhiosach uaidh. Bíonn tionchar suntasach ag spreagadh an mheantóra i dtreo meantóireachta ar chaidreamh rathúil meantóra a fhorbairt. Trí ghníomhú íogair ó thaobh an chultúir de, léiríonn an meantóir fíor-mhian agus íogaireacht d’fhonn an mac léinn a thuiscint. Tá meas agus fáilte ag an meantóir freisin ar chúlraí agus luachanna an mhic léinn. Ina theannta sin, cruthaíonn an meantóir atmaisféar ina mothaíonn an mac léinn go gcloistear, go bhfeictear agus go dtagann meas air nó uirthi mar dhuine aonair agus go bhfuil meas air.

### COINCHEAPANNA A BHAINNEANN LE HÍOGAIREACHT CHULTÚRTHA SA MHEANTÓIREACHT

- *Claontacht* ciallaíonn sé réamhsmaoineamh réamhcheaptha, gan bhunús, faoi dhuine nó grúpa daoine.
- *Eitnealárnacht* tagraíonn sé don chlaonadh chun féachaint ar chultúr eachtrach ó thaobh an chultúir féin de, trína ndéantar cultúir a luacháil ar aiseanna cearta-míchearta agus maithe-dona. Creideann an duine gurb é a bhealach smaointeoireachta, a ghníomhartha agus a chreidimh an t-aon cheann atá ceart. Tá eitneagrafaíocht cúng agus claontach, is féidir léi tosú ag dul i gceannas ar dhuine, agus dá bhrí sin féadfaidh sé cur isteach ar idirghníomhaíocht le duine nó le pobal ó chultúr difriúil. Is féidir le heitneagrafaíocht iompú isteach, mar shampla, ciníochas nó ansin ró-íogaireacht.
- *Steiréitíopaí* tá siad roinnte, seanbhunaithe, gonta agus go minic neamhfhiosach diúltach nó dearfach neamhfhiosach, ionchais agus toimhdí faoi na tréithe, nó iompar a bhaineann le cineálacha éagsúla daoine. Is maith a mheabhrú go bhfuil cúlra uathúil ag gach duine sa bhreis ar a gcúlra cultúrtha.

Taispeánann staidéir go leanann claontacht, leatrom, ciníochas agus steiréitíopaí ar mhic léinn ó chultúir éagsúla, ar an drochuair<sup>30, 31</sup>. . In agallamh, thuairiscigh beirt mhac léinn Afracacha a dtaithí mar seo a leanas: “*Sa bharda, áit a raibh na mic léinn ag déanamh a gcleachtas cliniciúil, breathnaíodh idirdhealú agus ciníochas. Bhí súil ag na mic léinn go dtabharfadh an eagraíocht oideachais aghaidh air sin. Bhí imní ar mhic léinn faoina gcairde mac léinn a raibh bulaíocht á déanamh orthu, daoine ag spochadh astu agus gan don tuiscint acu orthu. Chuir sé iontas orthu go raibh gairmithe sláinte ann a ghníomhaigh chomh dímheasúil i leith mac léinn ó chultúir éagsúla. Deir siad nach bhfuil sé éasca dul in oiriúint do thír nua nó teanga a fhoghlaim. Chuir an bealach ar caitheadh le mic léinn beaguchhtach orthu agus chuir siad isteach orthu ar bhealach an-diúltach. Bheadh fiú beagán tuisceana ó altraí ina chuidiú mór.*”<sup>30</sup>

Meastar go bhfuil eispéiris a bhaineann le himeallú, aonrú agus leatrom frustrach agus bagrach. Tá mic léinn leochaileach go háirithe agus i mbaol go ndiúltófar dóibh nó go n-eisiafar go sóisialta iad más le grúpa mionlaigh iad. Tá ról tábhachtach ag meantóirí maidir le cóireáil nó idirdhealú neamhchothrom a aithint agus aghaidh a thabhairt air. Tógann sé tamall oiriúnú do chultúr nua agus b’fhéidir go mbraitheann mic léinn mothúcháin dhiúltacha nuair a chaithfidh siad a luachanna agus a gcleachtais chultúrtha féin a thabhairt suas. Tá meas ar éagsúlacht, dínit agus indibhidiúlacht riachtanach chun cúram maith a sholáthar agus chun meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn. Gnéithe tábhachtacha den tsochaí nua-aimseartha is ea oscailteacht do chreidimh nó do chleachtais chultúrtha éagsúla agus meas ar uathúlacht dhaoine. Teastaíonn dearcadh cairdiúil chun glacadh le cultúir éagsúla, chomh maith leis an gcumas glacadh le héagsúlacht agus luachanna nó léargas domhanda daoine eile. Faoi mheantóireacht, caithfear féachaint ar an mac léinn mar dhuine aonair, seachas mar steiréitíopa. Tá sé tábhachtach go mbeadh an meantóir réidh chun a (h)eitneagrafaíocht a aithint chomh maith leis na claontachtaí nó na steiréitíopaí a d’fhéadfadh a bheith aige i dtreo chúlra an mhic léinn / an othair. Is féidir inniúlacht chultúrtha a fhorbairt trí pháirt ghníomhach a ghlacadh in teagmhálacha ilchultúrtha, ag tabhairt deis don mheantóir foghlaim faoi chultúir éagsúla. Is féidir le teagmhálaithe cuidiú leis an meantóir a n-aireachtáil roimhe seo ar ghrúpaí cultúrtha éagsúla a mhúnlú agus dúshlán a thabhairt do steiréitíopaí.

30    Korhonen, H., Tuomikoski, A., Oikarainen, A., Kaariainen, M., Elo, S., Kyngas, H., . . . Mikkonen, K. (2019). Eispéiris na mac léinn cúraim sláinte atá éagsúil ó thaobh cultúir agus teanga de ar an timpeallacht foghlama chliniciúil agus ar mheantóireacht: Staidéar cáilíochtúil. *Oideachas Altraí i gCleachtas*, 41, 102637. doi: 10.1016/j.nepr.2019.102637

31    Mikkonen, K., Elo, S., Kuivila, H., Tuomikoski, A., & Kaariainen, M. (2016). Eispéiris na mac léinn cúraim sláinte atá éagsúil ó thaobh cultúir agus teanga de ag foghlaim i dtimpeallacht chliniciúil: Athbhreithniú córasach ar staidéir cháilíochtúla. *Iris Idirnáisiúnta an Léinn Altranais*, 54, 173-187. doi: 10.1016/j.ijnurstu.2015.06.004



# Téama III:

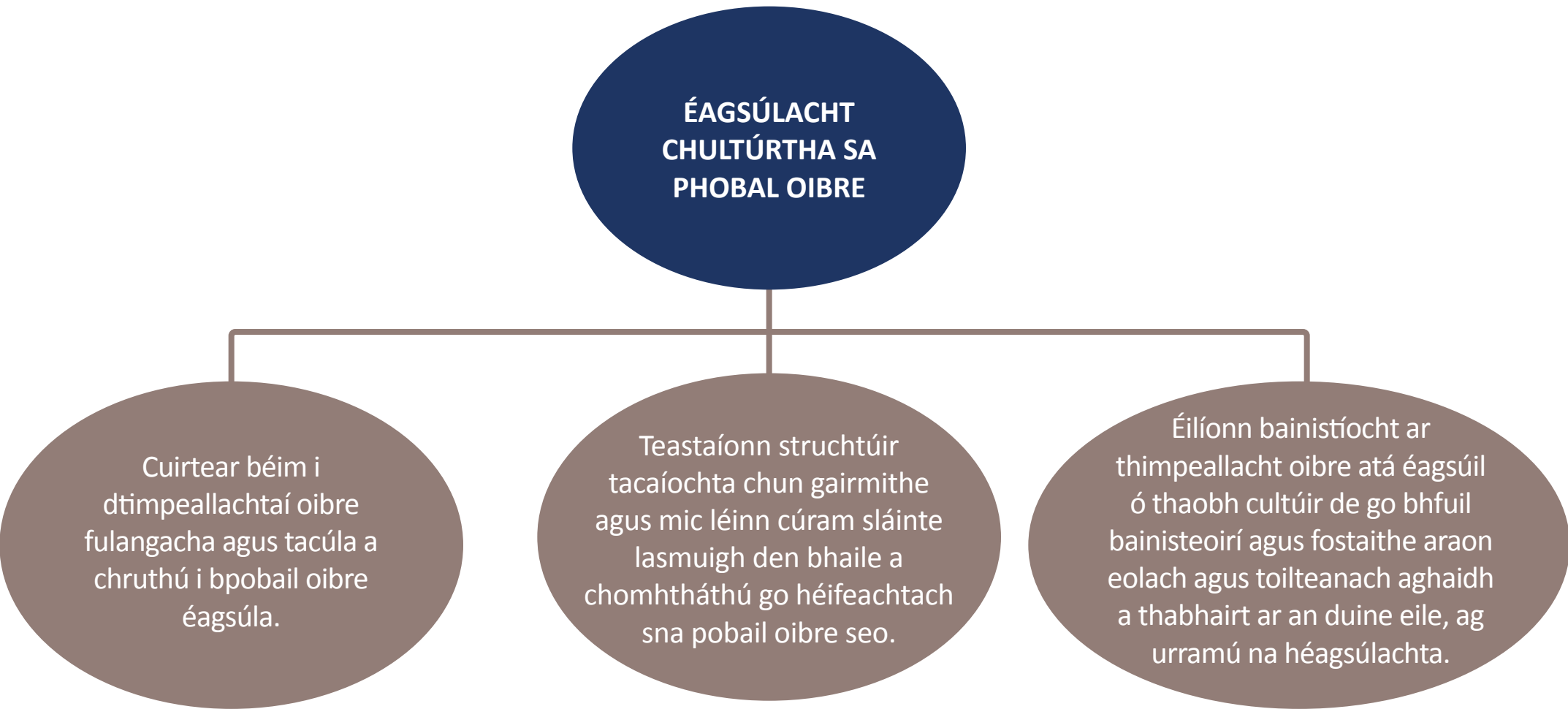
## FEASACHT CHULTÚRTHA

Beidh rath níos fearr ar mheantóirí chun luachanna, creidimh agus cleachtais na mac léinn a thuiscint nuair a bhíonn siad féin ar an eolas faoina luachanna, a gcreideamh agus a gcleachtais féin. Is iad na cultúir féin a aithint agus a thuiscint na pointí tosaigh chun luachanna agus tuairimí chultúir eile a thuiscint. Ba mhaith an rud é go ndéanfadh an meantóir iarracht tuiscint a fháil ar an tionchar a bhíonn ag a chultúr féin ar theagmhais ilchultúrtha eile. Sna teagmhálacha seo, tá sé tábhachtach go n-urramaítear luachanna an dá pháirtí. Ba chóir go seachnófaí an smaoineamh gur fearr an cultúr atá agat féin ná cultúr an chultúir eile. Ní gá don mheantóir a luachanna féin a thabhairt suas d’fhonn cásanna a réiteach ina mbíonn na luachanna ag teacht salach ar a chéile. Mar a tháinig chun cinn san am atá thart, tá coincheap an ilchultúrachais leathan agus idirtoiseach. Ar a dhícheall, is é an ilchultúrachas cómhaitheachtála na gcultúr éagsúil a bhfuil meas acu ar chultúir eile. Léirítear an éagsúlacht i saol laethúil ghairmithe cúraim sláinte. Tá difríochtaí idir daoine sa phobal oibre agus ina gcliaint, mar shampla mar gheall ar inscne, aois, reiligiún, oideachas, stádas nó staid saoil. Is féidir féachaint ar an éagsúlacht níos cúinge mar éagsúlacht chultúrtha, rud a chiallaíonn go bhfuil difríocht idir daoine ina gcúlraí cultúrtha, mar shampla mar gheall ar a mbunús eitneach. Tá an éagsúlacht chultúrtha ag méadú, mar shampla, mar gheall ar idirnáisiúnú agus fás na hinimirce. Ní mór an éagsúlacht a mheas i saol laethúil an chúraim sláinte, mar is féidir le difríochtaí cultúrtha agus bacainní teanga a dhéanamh deacair caidreamh cliant-ghairmiúil a thógáil agus ar an gcaoi sin cáilíocht an chúraim agus sábháilteacht othar a laghdú.

| ÉAGSÚLACHT CHULTÚRTHA SA PHOBAL OIBRE                                                            |                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| FÉIDEARTHACHTAÍ                                                                                  | DÚSHLÁIN                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"><li>Inniúlacht chultúrtha na foirne uile a fhorbairt</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Inniúlacht leordhóthanach na ngairmithe a thagann ón taobh amuigh a chinntiú</li></ul> |

- Inniúlacht teanga na ngairmithe neamhghairmiúla chun freastal ar bhonn cliant éagsúil
- Rochtain ar sheirbhísí a fheabhsú, go háirithe do ghrúpaí mionlaigh
- Cumas pobail oibre ilchultúrtha riachtanais chliaint ó chultúir éagsúla a mheas agus freagairt níos fearr dóibh, agus ar an gcaoi sin sástacht chustaiméirí lena gcúram a fheabhsú
- Níl scileanna teanga áitiúla /náisiúnta ag gairmithe ó thíortha eile agus tá stíleanna idirghníomhaíochta éagsúla acu
- Nochtadh fostaí do chlaontacht agus idirdhealú ag maoirseoirí, comhghleacaithe nó cliaint
- Sábháilteacht chustaiméirí a chur i mbaol mar gheall ar dhifríochtaí cultúrtha nó dúshláin teanga

Caithfidh an pobal oibre breathnú ar bhealaí traidisiúnta le bheith ag obair agus ag idirghníomhú. Méadaíonn an éagsúlacht chultúrtha i dtimpeallachtaí cúraim sláinte an gá atá le gairmithe cúraim sláinte cúram sábháilte agus éifeachtach atá dírithe ar chustaiméirí a fhorbairt sna timpeallachtaí seo, agus a gcuid riachtanas cultúrtha agus teanga á mbreithniú freisin.



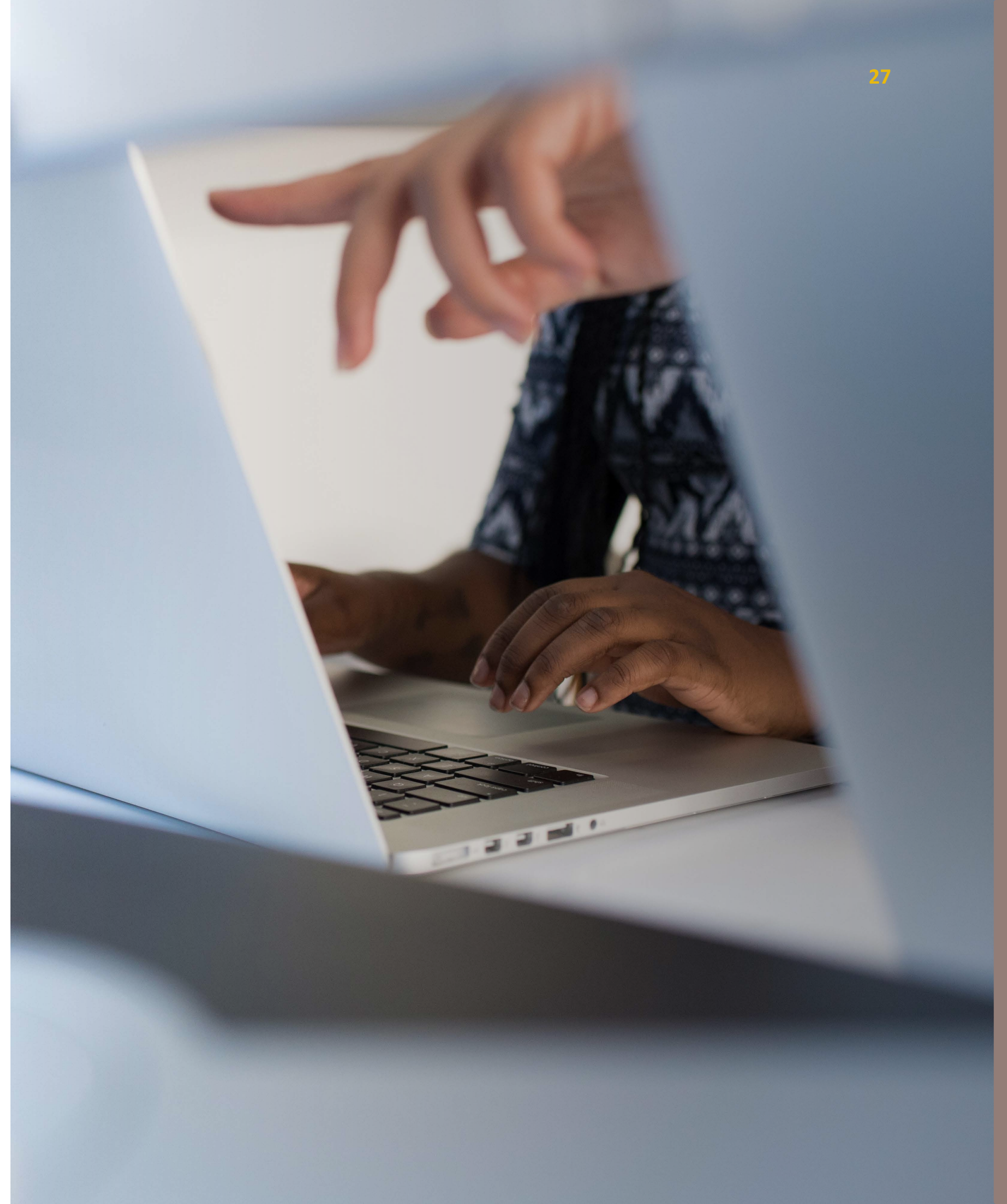


Is minic go mbíonn na dúshláin is mó dá gcuid oideachais os comhair mic léinn altranais ó chultúir éagsúla agus iad ag críochnú a gcleachtais chliniciúil. Má bhíonn tú ag tabhairt aghaidh ar dhifríochtaí cultúrtha, go háirithe ag tús an chleachtais, is féidir mothúcháin inniúla agus dóchais a chruthú. Is féidir le dúshláin teanga nó easpa scileanna teanga a bheith ina gcúis le deacrachtaí maidir le stór focal gairmiúil a thuiscint, a thairseadh nó a thuairisciú. B'fhéidir go bhfaighidh mic léinn go gcuireann dúshláin chultúrtha nó teanga teorainn lena gcumas cleachtadh, mar shampla, a gcuid scileanna cliniciúla. Mar shampla, ní thabharfar an deis dóibh ach nósanna imeachta a urramú, cúram bunúsach a sholáthar, nó tascanna a dhéanamh nach gcomhlíonann a riachtanais foghlama. D'fhéadfadh go mbeadh muinín ag mic léinn as a gcuid meantóirí, foirne agus / nó othair agus go gcaithfidh siad a gcuid scileanna a chruthú go leanúnach.

#### LEIDEANNA MAIDIR LE TEACHT AR EOLAS FAOI CULTÚIR ÉAGSÚLA:

---

- Féadann cúram agus meantóireacht a éascú agus faisnéis iontaofa a fháil ó chúlra cultúrtha othair / cliant nó mac léinn. Mar sin féin, is maith a choinneáil i gcumhne nach bhfuil i gceist le foghlaim faoi chultúr ach faisnéis a fháil agus a bheith san airdeall, ach a bheith gníomhach, spéis a breith agat ann agus a bheith rannpháirteach.
  - Is féidir oibriú le daoine ó chultúr eachtrach gan na rialacha iompair nó a gcuspóir go léir a thuiscint nó a thuiscint.
  - Is féidir an fhaisnéis riachtanach a fháil, mar shampla, trí ionadaí de chultúr eachtrach a iarraidh agus a phlé. Ag an am céanna, taispeánann sé sin go bhfuil spéis dháiríre agat i gcultúr duine eile agus gur mhaith leat níos mó a fhoghlaim.
  - Faoi threoir, is féidir le cumas an mheantóra foghlaim faoi chúlraí cultúrtha, luachanna agus radharcanna domhanda an mhic léinn agus comhthuiscint ar dhifríochtaí cultúrtha a fhorbairt mothú pobail a chothú idir an meantóir agus an mac léinn.
  - Ina theannta sin, chun tacú le foghlaim na mac léinn, tá sé tábhachtach go ndéanfaidh an meantóir iarracht riachtanais aonair an mhic léinn a thuiscint, mar shampla a stíl foghlama nó a riachtanais teanga.
- 





# Téama IV:

## CUMARSÁID IDIRCHULTÚRTHA AGUS IDIRNÁISIÚNTA

Sa chumarsáid idirchultúrtha, déanann daoine difriúla a ndícheall daoine eile a thuiscint agus tuiscint a fháil orthu. Le linn na cumarsáide idirchultúrtha, déanann an dá pháirtí oiriúnú dá chéile. Tá tionchar suntasach ag an gcultúr ar chumarsáid ó bhéal. Déantar an cultúr a fhoirmiú agus a chothabháil ag teanga choiteann. Úsáidtear teanga chun rudaí a chur in iúl go cruinn. Gan teanga choiteann, bheadh sé dodhéanta luachanna, noirm shóisialta nó creidimh a roinnt ó ghlúin go glúin. Tá baint láidir ag an gcumarsáid neamhbhriathartha le cultúr agus tá ról lárnach ag samhlacha cumarsáide éagsúla in teagmhálacha idirchultúrtha. I gcultúir éagsúla, tá bríonna difriúla le gothaí, nathanna, staidiúir, teagmháil súl, teagmháil, gúna, tost agus úsáid spáis. Is féidir leis an rud atá oiriúnach agus dea-bhéasach i gcultúr amháin a bheith dímhéasúil nó maslach i gcultúr eile. In teagmhálacha idirchultúrtha, ba chóir duit a bheith ar an eolas faoin gcaoi a n-iompraíonn tú tú féin agus conas is féidir leis idirghníomhú. Ina theannta sin, bíonn tionchar ag ár gcultúr ar an gcaoi a dtaithimid agus a ndéanaimid breathnóireachtaí faoin domhan timpeall orainn, agus ar an gcaoi a ndéanaimid cinntí agus a réitimid fadhbanna. I gcultúir éagsúla, tá rialacha cultúrtha éagsúla ag cásanna a úsáidtear chun idirghníomhú. Mar shampla, d’fhéadfadh go mbeadh ábhair atá mí-oiriúnach le plé ag cultúir áirithe, agus d’fhéadfadh cuid eile labhairt go hoscailte faoin ábhar céanna.

## CONAS A MBÍONN TIONCHAR AG AN GCULTÚR AR AN GCUMARSÁID AGUS AR AN IDIR-GHNÍOMHÚ?

### TEAGMHÁIL SÚL

Athraíonn an méid teagmhála súl iomchuí idir chultúir. I gcultúr an Iarthair, feictear gur léiriú é teagmháil súl níos faide ar mheas don idirghabhálaí. I go leor cultúir, is é a mhalairt ar fad atá fíor, agus is comhartha cúirtéise agus measa ar an gcomhpháirtí é teagmháil súl a sheachaint.

### GOTHAÍ GNÚISE / COMHARTHAÍ

Tá go leor difríochtaí idir cultúir i nathanna agus gothaí. I gcultúir eile, is cuid mhór chroíúil den chumarsáid í an ghothaíocht (e.g., Deisceart na hEorpa agus Meiriceá Laidineach), agus i gcultúir eile úsáidtear gothaí agus nathanna ar bhealach níos measartha (e.g., na tíortha Nordacha). I go leor cultúir na hÁise, áfach, níl sé oiriúnach mothúcháin dhiúltacha a chur in iúl.

### ÉISTEACHT / LEAS A BHAINN AS AN GCIÚNAS

Tá caoinfhulaingt an tosta agus a léirmhíniú difriúil i gcultúir éagsúla. I roinnt cultúr, is gnách labhairt lena chéile agus tú ag caint lena chéile, agus i gcultúir eile bítear ag súil go gcríochnóidh an duin eile ag caint ar dtús.

### SEASAIMH / TADHALL

Cuireann méid agus ton an ghutha rudaí éagsúla in iúl i gcultúir éagsúla. Tá ról mór ag méid na fuaime, mar shampla sa Spáinn, maidir le brí. Bunaithe ar mhéid na fuaime, is féidir léirmhínithe a dhéanamh ar thionchar an chainteora. Tá an tost, ar a seal, mar chuid den chumarsáid neamhbhriathartha agus bíonn daoine ó chultúr amháin níos fulangaí maidir leis an gciúnas ná mar a bhíonn i gcultúir eile.

Athróidh an méid a mheastar a bheith ina fhad fisiceach oiriúnach ar fud na gcultúr, agus d’fhéadfadh rialacha maidir le húsáid spáis a bheith éagsúil laistigh de chultúr ar leith, ag brath ar inscne, aois nó eolas daoine aonair. Cé gur sa Tuaisceart braitear gur cúis náire é an idirghabhálaí a thagann róghar do dhuine, agus i ndeisceart na hEorpa is féidir an fad fisiceach fada a thuiscint mar dhuine atá fuarchúiseach agus sotalach.

Is féidir na hidirghníomhaíochtaí nó na teachtaireachtaí céanna a thuiscint ar bhealaí éagsúla idir daoine ó chúlraí éagsúla. D’fhéadfadh éiginnteacht, ró-ualach, míthuiscintí agus contrárthachtaí a bheith mar thoradh ar mhainneachtain in idirghníomhaíocht idirchultúrtha. Ní féidir le botún i gcónaí



botúin a sheachaint fiú amháin ag cumadóir sciliúil atá feasach ar chultúr. Is é an teachtaireacht a chur in iúl an rud is tábhachtaí i ngach cumarsáid, agus ní gá go mbeadh scileanna teanga ar do thoil agat. Tugann míthuiscintí a réiteach an deis chun tógáil ar an gcomhthuiscint. Tá ról tábhachtach ag scileanna cumarsáide idirchultúrtha chun míthuiscintí a sheachaint. Ar leibhéal na heagraíochta, is féidir tacú le forbairt scileanna pearsanra trí thacaíocht, acmhainní agus oiliúint leordhóthanach a sholáthar.

**LEIDEANNA CHUN MÍTHUISCINT A SHEACHAINT I DTEAGMHÁLACHA ILCHULTÚRTHA:**

- Déan iarracht cúlra sóisialta agus cultúrtha a chéile a thuiscint agus cuimhnigh nach roinneann gach duine an smaointeoireacht agus an t-iompar céanna linn
- Steiréitíopaí a aithint agus a sheachaint
- Plé, éisteacht agus aontú le daoine eile conas déileáil le cásanna
- Cuir ceisteanna faoi mhianta agus riachtanais an duine eile le ceisteanna oscailte
- Tabhair aird ar chumarsáid neamhbhriathartha
- Stíleanna cumarsáide éagsúla a thuiscint agus tabhair faoi deara go bhféadfadh míthuiscintí a bheith mar thoradh orthu (stíl chumarsáide féin-lárnaithe nó chomhthéacsúil)
- Déan iarracht do chuid mothúchán féin agus mothúcháin daoine eile in idirghníomhaíocht idirchultúrtha a aithint agus a rialáil
- Forbair go comhfhiosach do scileanna idirghníomhaíochta, mar shampla trí shuíomhanna idirghníomhaíochta fíor-saoil

Tá ról tábhachtach ag meantóirí i dtacú le foghlaim teanga na mac léinn. Agus é ag meantóireacht ar mhic léinn altranais atá éagsúil ó thaobh cultúir agus teanga, ní mór don mheantóir riachtanais foghlama teanga aonair an mhic léinn a aithint. Mura leor na scileanna, déantar bearta a phleanáil in éineacht le hinstitiúidí ardoideachais na mac léinn agus leis an mac léinn é féin. Caithfidh meantóirí spás a sholáthar don mhac léinn an teanga a úsáid i bhfíorchásanna agus an tacaíocht riachtanach a sholáthar sna cásanna sin. Mar shampla, is féidir leis an meantóir mic léinn a bheith páirteach i bplé

ceisteanna a chur ionas gur féidir le mic léinn páirt ghníomhach a ghlacadh, agus tacaíocht thráthúil a sholáthar. Is féidir le meantóirí cásanna féideartha a chleachtadh (e.g., aire a thabhairt don othar) le chéile roimh ré trí atmaisféar oscailte a chruthú. Caithfidh an meantóir agus an mac léinn aontú cathain agus cá háit ar féidir leis an meantóir teanga an mhic léinn a cheartú agus aiseolas a thabhairt. Trí chomhrialacha a bhunú i gcleachtas is féidir níos mó muiníne a thabhairt don mhac léinn. Is í an eochair chun teanga a fhoghlaim ná glacadh le duine ó chultúr eile mar dhuine, a bheith oscailte, agus am a thabhairt dóibh. Bíonn tionchar láidir ag scileanna laga teanga ar an idirghníomhaíocht. Féadann sé míthuiscint agus mearbhall a chur faoi deara, d’fhéadfadh sé sábháilteacht othar a chur i mbaol agus a chur faoi deara go mbraitheann an meantóir faoi ualach. D’fhéadfadh frustrachas, idirdhealú, uaigneas, náire a bheith ina chúis le mac léinn; éirí as an oideachas; é a dhéanamh deacair foghlaim, céim a bhaint amach agus fostaíocht a fháil. Is féidir drochscileanna teanga a léirmhíniú mar aineolas nó neamhábaltacht mac léinn nósanna imeachta altranais a dhéanamh. De réir na fianaise roimhe seo is eol freisin, gur féidir le heaspa scileanna teanga scileanna cumarsáide neamhbhriathartha agus ionbhá mac léinn a fhorbairt do dhaoine le lagú cainte nach bhfuil scileanna teanga acu<sup>31</sup>.

**CONAS TUISCINT AN DUINE EILE A DHEARBHÚ?**

- Aiseolas cuiditheach - treisíonn eispéiris dhearfacha mothú pobail an mhic léinn, osclaítear deiseanna d’eispéiris nua foghlama éagsúla, neartaíonn sé muinín i scileanna gairmiúla
- Bríonna, nósanna agus dearcthaí na teanga a léiriú agus a mhíniú
- Breathnú ar chleachtais teanga agus noirm / ionchais teanga
- Is féidir le hionbhá an mheantóra don mhac léinn atmaisféar a chruthú ina mbíonn fonn ar an mac léinn ceisteanna a chur, idirghníomhú le daoine eile, agus a chuid imní a roinnt



# Téama V:

## SCILEANNA CULTÚRTHA AGUS SÁBHÁILTEACHT

Cuimsítear i scileanna cultúrtha gairmithe altranais an cumas faisnéis atá ábhartha ó thaobh cultúir de a bhailiú faoi fhadhbanna sláinte othair ó chultúir éagsúla agus an cumas othar a scrúdú ar bhealach atá íogair ó thaobh an chultúir de. I meantóireacht mac léinn, tagraíonn scil chultúrtha don chumas faisnéis atá ábhartha ó thaobh cultúir a bhailiú a bhaineann le riachtanas reatha an mhic léinn ar threoir agus a bheith íogair ó thaobh cultúir de sa mheantóireacht. Tá sé tábhachtach go gcuirfí faisnéis ar fáil don mheantóir faoi chúlra cultúrtha, cúlra oideachais, taithí roimhe seo ar chúram sláinte agus cleachtas cliniciúil roimh nó ag tús an tsocrúcháin chliniciúil. Iarrann roinnt eagraíochtaí oideachais ar mhic léinn punanna nó cáipéisí de chineál CV a chruthú ar féidir leis an meantóir athbhreithniú a dhéanamh orthu roimh chéad chruinniú mac léinn-meantóra. Meastar go bhfuil siad úsáideach mar tugann siad deis don mheantóir léargas a fháil go tapa ar chúlra an mhic léinn. Mura bhfuil punann nó CV ullmhaithe ag an mac léinn, féadfaidh an meantóir iarraidh ar an mac léinn déanamh amhlaidh.

Ní mór do mhic léinn dul isteach i dtimpeallacht foghlama atá sábháilte ó thaobh cultúir d’fhonn a bheith in ann a bheith rathúil ina gcleachtas cliniciúil. Trí chleachtas cliniciúil, déanann mic léinn a gcuid scileanna idirphearsanta a fhorbairt agus nascann siad níos fearr le hothair, comhghleacaithe agus mic léinn. Ciallaíonn timpeallacht foghlama atá sábháilte ó thaobh cultúir timpeallacht atá sábháilte go fisiciúil, go sóisialta agus go meabhrach don mhac léinn. Chun timpeallacht den sórt sin a chruthú agus a chothabháil teastaíonn machnamh agus forbairt leanúnach ar scileanna an mheantóra. Ba chóir don mheantóir caidreamh meantóireachta rúnda agus oscailte a thógáil leis an mac léinn toisc go bhfuil tionchar suntasach ag an gcaidreamh meantóireachta ar eispéireas foghlama an mhic léinn. Caithfear muinín a chothú freisin ag cruinnithe le custaiméirí agus gaolta lena chinntiú go bhfuil an timpeallacht sábháilte do gach duine. Fuarthas amach go dtacaíonn an meantóir agus an mac léinn le timpeallacht foghlama thacúil agus shábháilte a chruthú<sup>32</sup>. Cuireann dúshlán chleachtais chliniciúil strus breise ar mhic léinn agus uaireanta is féidir go dtiocfadh athrú

gairme nó cur isteach ar staidéir. Is féidir le dúshlán a bheith an-deacair do mheantóirí agus dul i bhfeidhm ar a dtoilteanas meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn ó chultúir éagsúla.

## LEIDEANNA D’FHONN TACÚ LE COMHSHAOL SÁBHÁILTEACH CULTÚRTHA:

- Caitear le mic léinn le meas agus le comhionannas, agus ní cheadaítear aon idirdhealú, ciníochas ná foréigean
- Cuirtear san áireamh sa mheantóireacht riachtanais foghlama aonair an mhic léinn
- Mic léinn a spreagadh le bheith spontáineach, spreagtha, féintreoraithe, freagrach, ionbhách agus gníomhach
- Is féidir le treoshuíomh sách cuimsitheach i gcleachtas cliniciúil cabhrú le meantóirí agus le mic léinn rialacha iompair a leagan síos agus torthaí foghlama a leagan síos
- Ag gníomhú de réir sceidil agus polasaithe comhaontaithe
- Déanann an meantóir agus an mac léinn machnamh ar an eispéireas foghlama le chéile, is gá dúshlán a shainaithint agus a réiteach freisin
- Tugann an meantóir aiseolas dearfach agus dearfach
- Tá sé de chumas ag an meantóir tacú le próiseas foghlama na mac léinn
- Tá an mac léinn comhtháite leis an bhfoireann altranais agus tugann sé deis don mhac léinn foghlaim ó phiaráí agus ó ghairmithe eile
- Prionsabail na timpeallachta foghlama sábháilte a chomhtháthú go córasach le cultúr eagraíochtúil na heagraíochta
- Tá an pobal oibre ar fad tiomanta do thacaíocht a thabhairt d’oiriúnú mac léinn ó chultúr eachtrach
- Ina theannta sin, mothaíonn mic léinn an tábhacht a bhaineann le tacaíocht piaraí agus comh-eispéiris a roinnt lena gcomhghleacaithe.D’fhéadfadh meantóirí an comhoibriú idir mic léinn a chomhtháthú le linn a gcuid meantóireachta.

32 Mikkonen, K., Merilainen, M., & Tomietto, M. (2020). Múnla eimpíreach de thimpeallacht foghlama cliniciúla agus meantóireacht ar mhic léinn altranais atá éagsúil ó thaobh cultúir agus teanga. *Iris an Altranais Chliniciúil*, 29 (3-4), 653-661. doi: 10.1111/jocn.15112



## Téama VI:

### CÚRAM CULTÚRTHA ATÁ SAINDÍRITHE AR DHAOINE

Is ceart daonna é an ceart chun sláinte. Tá sé de cheart ag gach duine an tsláinte choirp agus mheabhrach is airde a bhaint amach. Ina theannta sin, tá sé de cheart ag gach duine cóireáil phearsantaithe agus mhaith a fháil ar bhealach neamh-idirdhealaitheach a urramaíonn a luachanna agus a chreidimh chultúrtha.<sup>33</sup> Tá oibleagáid ar ghairmithe cúraim sláinte go heiticiúil, go morálta agus go dlíthiúil an cúram is fearr agus is sábháilte ó thaobh cultúir a sholáthar. Teastaíonn an cumas agus an misneach ó ghairmithe chun cearta an duine a chosaint. Tá ról tábhachtach ag pobail oibre lena chinntiú go bhfaigheann gach cliant cúram a urramaíonn a gcúlra agus a chuireann a riachtanais aonair san áireamh. Tá sé tábhachtach mar sin go ndéantar luachanna altranaís den sórt sin a chomhtháthú i luachanna na heagraíochta cúraim sláinte. Mar shampla, rialaítear an ceart chun sláinte ar leibhéal idirnáisiúnta ag conarthaí um chearta an duine agus le dlíthe náisiúnta. Ina theannta sin, tá moltaí éagsúla ann a chuireann soláthar cúraim atá inniúil ó thaobh cultúir ó ghairmithe cúraim sláinte chun cinn. Go traidisiúnta, ceaptar go bhfuil sé riachtanach go mbeadh eolas agat ar chultúir éagsúla ar bhonn a gcritéar ginearálta agus seachtrach in eachtraí ilchultúrtha. Sa lá atá inniu ann, bíonn cúram sláinte ag dul i muinín go leor grúpaí cultúrtha éagsúla agus, níos mó agus níos mó, daoine a dhéanann ionadaíocht ar níos mó ná grúpa cultúrtha amháin ag an am. Is féidir difríochtaí móra a bheith ann laistigh den chultúr céanna freisin. Bíonn níos lú ama agus acmhainní ag gairmithe chun foghlaim faoi chleachtais agus faoi chreidimh grúpaí cultúrtha éagsúla. Ina theannta sin, tá cultúir ag athrú i gcónaí, rud a fhágann go bhfuil sé an-deacair nó dodhéanta tréithe tipiciúla uile chultúir áirithe a aithint. Agus iad ag tabhairt aire d’othair / chliant atá éagsúil ó thaobh cultúir de, ba cheart d’eagraíochtaí ligean d’ateangairí idirghníomhú i gcásanna ina bhfuil easpa teanga choitianta. Creat inniúlachta altraí le EFN<sup>34</sup> sainmhínítear cultúr, eitic agus luachanna mar inniúlacht altraí *dcearta agus éagsúlacht an duine a chur chun cinn agus a urramú i bhfianaise riachtanais fhisiciúla síceolaíochta, spioradálta agus sóisialta daoine uathrialacha, ag cur a dtuairimí, a gcreideamh, a luachanna agus a gcultúr, agus na cóid eitice idirnáisiúnta agus náisiúnta san áireamh chomh maith le himpleachtaí eiticiúla na soláthar cúram sláinte; a gceart chun príobháideachta a chinntiú agus rúndacht faisnéise cúram sláinte a urramú.*

33 An Dearbhú Uilechoiteann um Chearta an Duine (1948). <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>

34 Cónaidhm Eorpach na nAltraí, EFN (European Federation of Nurses). (2015). Creat Inniúlachta EFN maidir le hAitheantas Frithpháirteach do Cháilíochtaí Gairmiúla Treoir 2005/36 CE, arna leasú le Treoir 2013/55/AE. Treoirlíne EFN chun Airteagal 31 a Chur Chun Feidhme i gCláir Náisiúnta Oideachais Altraí. Ar fáil ag: [http://www.efnweb.be/?page\\_id=6897](http://www.efnweb.be/?page_id=6897)





## Pointí achoimre

- *Ceanglaítear ar mheantóirí mac léinn atá éagsúil ó thaobh cultúir agus teanga go bhfuil scileanna breithiúnais teoiriciúla agus cliniciúla maithe acu, scileanna maithe idirphearsanta, scileanna meantóireachta agus measúnaithe, agus an cumas tionchar na héagsúlachta cultúrtha a thuiscint agus é sin a chosaint.*
- *Tá sé ríthábhachtach go mbeidh sé de chumas ag meantóirí timpeallacht foghlama atá sábháilte ó thaobh cultúir a chruthú.*
- *Teastaíonn eolas, am agus foighne chun mic léinn a threorú ó chultúir éagsúla. Meastar go bhfuil treoir uileghabhálach, strusmhar agus dúshlánach a sholáthar i dteanga iasachta go háirithe. Tógfaidh an mheantóireacht níos mó ama agus acmhainní agus tá sé tábhachtach tacaíocht a fháil ón bpobal oibre agus ón institiúid ardoideachais altranais nuair is gá.*
- *Ba cheart tacaíocht leordhóthanach ó cheannaireacht agus ó institiúidí ardoideachais a sholáthar do mheantóirí chun an spreagadh a bhaineann le meantóireacht a choinneáil.*
- *Ba cheart go bhfaigheadh meantóirí tacaíocht ó institiúidí oideachais agus ón bpobal oibre araon, go háirithe ag tús chleachtas cliniciúil an mhic léinn.*
- *Ina theannta sin, mhol muid go mór go dtabharfaí an deis do mheantóirí freastal ar oideachas meantóireachta agus an deis a dtaithí a roinnt le*

*meantóirí eile.*

- *Cuireann tacaíocht agus faisnéis neamhleor ón institiúid oideachais frustrachas ar mheantóirí. Meastar go bhfuil comhoibriú le hoideachasóirí tábhachtach. Féadann oideachasóirí altranais tacaíocht a sholáthar do mhic léinn trí aiseolas a sholáthar, cuairt a thabhairt ar an gcleachtas cliniciúil agus tacaíocht phearsanta a sholáthar do mhic léinn agus do mheantóirí.*



Modúl III.

# INNIÚLACHT MEANTÓIREACHTA SA MHEASÚNÚ AGUS SA PHLÉ MACHNAMHACH

Údair: An Dr. Olga Riklikiene, Erika Juskauskienė



*“Is éard atá i gceist le measúnú faisnéis a bhailiú faoi fhoghlaim agus feidhmíocht mac léinn, is féidir a úsáid chun riachtanais bhreise foghlama an mhic léinn a chinneadh agus chun gníomhaíochtaí a phleanáil a chabhróidh le mic léinn freastal ar a leithéid de riachtanais<sup>35</sup>,<sup>36</sup>. Is cuid den phróiseas foghlama é atá comhcheangailte de na gnéithe de threoshuíomh spriocanna, machnamh le linn meantóireachta, aiseolas cuiditheach agus meastóireacht mac léinn-lárnach (féach Fíor 1). Fuarthas dúshlán i measúnú inniúlachta na mac léinn le linn a gcleachtais chliniciúil<sup>3</sup>. D’fhonn inniúlacht meantóirí i measúnú agus i bplé machnamhach a chinntiú, forbraíodh Modúl III. ar Inniúlacht meantóireachta i meastóireacht agus i bplé machnamhach. Is é príomhchuspóir Mhodúl I ná inniúlacht meantóireachta aonair meantóirí cliniciúla a fheabhsú agus do mheantóirí na torthaí foghlama a thuairiscítear i gcreat an chúrsa a bhaint amach. Tá an modúl roinnte ina chúig théama: measúnú agus meastóireacht, uirlisí measúnaithe, foghlaim trí mhachnamh agus aiseolas leanúnach i bhfoghlaim na mac léinn, agus nasc measúnaithe le creat inniúlachta EFN chun aitheantas frithpháirteach a thabhairt do cháilíochtaí gairmiúla.*

35 Oermann, M.H. (2018). Caibidil 12: modhanna measúnaithe. In: Oermann, MH, De Gagne, JC, Phillips, BC (Eds.), Teagasc in Altranais agus Ról an Oideachais: An Treoir Iomlán ar an gCleachtas is Fearr i dTeagasc, Meastóireacht agus Forbairt Curaclaim, 2ú heag. Cuideachta Foilsitheoireachta Springer, Nua Eabhrac.

36 Immonen, K., Oikarainen, A., Tomietto, M., Kaariainen, M., Tuomikoski, A., Kaucic, BM, . . . Mikkonen, K. (2019). Measúnú ar inniúlacht mac léinn altranais i gcleachtas cliniciúil: Athbhreithniú córasach ar athbhreithnithe. *Iris Idirnáisiúnta an Léinn Altranais*, 100, 103414. doi: 10.1016/j.ijnurstu.2019.103414



# Téama I:

## MEASÚNÚ AGUS MEASTÓIREACHT

*Is é fócas an mheasúnaithe próiseas foghlama leanúnach na mac léinn a spreagadh a éilíonn aiseolas cuiditheach agus deiseanna machnaimh idir an mac léinn, an meantóir agus oideoir.* <sup>3</sup> Is gníomh é ina mbailítear an fhaisnéis faoi ghníomhaíocht, dul chun cinn agus inniúlachtaí an mhic léinn - dul chun cinn aonair agus gairmiúil an mhic léinn a chinneadh. Rinne Quinn<sup>37</sup> ocur síos ar mheasúnú an mhic léinn a bhí ábhartha do ghairmithe sláinte agus cúraim shóisialta mar *an measúnú a bhaineann ní amháin le gnóthachtáil an mhic léinn a thomhas, ach a chuimsíonn gnéithe den duine mar dhearcthaí, inniúlachtaí, pearsantacht agus intleacht.*

Cuimsíonn an réasúnaíocht do mheasúnú na mac léinn le linn socrúcháin chliniciúil:

- aiseolas a thabhairt don fhoghlaimeoir ionas gur féidir leo tuilleadh forbartha a dhéanamh
- chun spreagadh an fhoghlaimeora a fheabhsú tríd an aiseolas sin
- chun tábhacht na foghlama agus na gnóthachtála ar feadh an tsaoil a spreagadh don fhoghlaimeoir
- chun tacú leis an bhfoghlaimeoir
- chun sástacht a thabhairt don fhoghlaimeoir
- chun muinín agus neamhspleáchas an fhoghlaimeora a chur chun cinn

Tá baint dhíreach ag measúnú inniúlachta an mhic léinn i gcleachtas cliniciúil le spriocanna foghlama an teagaisc agus na foghlama. Tá spriocanna nó torthaí foghlama ar leith sainithe ag gach tréimhse socrúcháin chliniciúil, a threoraíonn an mac léinn i dtreo gnóthachtáil inniúlachta ar leith. *De réir Oermann<sup>35</sup>, léiríonn spriocanna foghlama an leibhéal inniúlachta altranais a chaithfidh an mac léinn a bhaint amach agus féadfar é a scríobh i dtrí réimse na foghlama: cognaíocha, iarmhartacha agus síceamótair. Ní mór spriocanna foghlama a bheith sainmhínithe agus intomhaiste go soiléir, mar threoraíonn siad mic léinn ina gcuid foghlama agus treoraíonn siad siúd a bhfuil baint acu le measúnú, i.e. meantóirí, teagascóirí, bainisteoirí altraí.*<sup>35, 36</sup> *Sula dtéann siad isteach i gcleachtas cliniciúil, caithfidh mic léinn a bheith eolach ar a bhfuiltear ag súil leo a fhoghlaim, agus ar na hinniúlachtaí cliniciúla a éilítear orthu a fhorbairt.*<sup>3</sup> Ba chóir go mbeadh meantóirí ar an eolas go maith faoi spriocanna foghlama na mac léinn

ós rud é go bhfuil baint láidir acu le torthaí foghlama na mac léinn<sup>38</sup>. Chomh maith leis na riachtanais fhoirmiúla maidir le measúnú na mac léinn, tá tréithe agus scileanna an mheasúnóra tábhachtach. Ba chóir go mbeadh an meantóir a ghlacann páirt i bpróiseas meastóireachta na mac léinn chun cinn i scileanna comhairleoireachta, bainistíochta agus praiticiúla, eolas gairmiúil cothrom le dáta a bheith aige, eolas a bheith aige ar an gcuraclam altranais, spéis a léiriú san fhoghlaimeoir agus sa chleachtas, dearcaí iomchuí a thaispeáint i leith othar agus mac léinn, agus meas a thaispeáint dóibh, féinfheasacht a fheabhsú agus forbairt inniúlachta leanúnaí a chinntiú. Is féidir le hothair a bheith bainteach freisin le measúnú inniúlachta na mac léinn. Mar a léiríonn ár gcleachtas meantóireachta, déileálann mic léinn go han-dáiríre lena measúnú, agus tá siad sách íogair dó mar aiseolas macánta ón bhfaighteoir cúraim. Agus de ghnáth is iad othair na measúnóirí is dearfaí, ar féidir leo spreagadh na mac léinn altranais chun foghlaim go leanúnach a fheabhsú agus a bheith ullmhaithe go maith don ghairm bheatha amach anseo.

Is féidir measúnú a dhéanamh ar fhoghlaim agus inniúlachtaí na mac léinn trí chur chuige múnlaithreach nó suimitheach a úsáid<sup>39</sup>. **Measúnú foirmitheach** Is straitéis chabhrach í ina bhfeictear go bhfuil aiseolas riachtanach chun cuidiú le foghlaimeoirí a bhfeidhmíocht féin a thuiscint lena n-áirítear a n-easnaimh in eolas nó i gcleachtas. An rialta cuidíonn aiseolas le foghlaimeoirí a bheith feasach ar a n-easnaimh, rud atá riachtanach dóibh d’fhonn a bheith in ann cleachtadh. Tá measúnú foirmitheach leanúnach bunaithe ar fhaisnéis faoin mac léinn agus a riachtanais foghlama, bealaí cinnte le feabhsú, agus, ar an mbealach seo, spreagann sé foghlaim an mhic léinn. Cruthaíonn an cineál measúnaithe foirmitheach deiseanna don phlé idir an mac léinn agus an meantóir. **Tá an suimitheach** úsáidtear measúnú de ghnáth ag deireadh an tsocrúcháin nó an chúrsa, d’fhonn a fháil amach an bhfuil an t-eolas nó na scileanna cuí gnóthaithe ag an bhfoghlaimeoir. Is í an aidhm ná teacht ar chonclúid faoi ghnóthachtáil duine ag deireadh tréimhse foghlama. Tá an cineál seo measúnaithe mac léinn bunaithe ar mheasúnú foirmitheach agus tacaíonn an fhianaise dhoiciméadaithe leis. An suimitheach déanann an measúnú luacháil ar fhoghlaim an mhic léinn ag deireadh aonad teagaisc agus tugann sé deis dúinn gnóthachtáil an mhic léinn a chur i gcomparáid le caighdeán nó tagarmharc éigin.

Féadfar mac léinn altranais a mheas le linn socrúcháin chliniciúil trí chur chuige éagsúla a úsáid.<sup>40</sup> Ceadaítear le **eeasúnú eipeasóideach** tástáil an fhoghlaimeora ag céim áirithe den chlár oideachais. Is iad na míbhuntáistí móra nuair a dhéantar measúnú eipeasóideach ar an mac léinn: 1) déantar feidhmíocht

38 Dobrowolska, B., McGonagle, I., Kane, R., Jackson, CS, Kegl, B., Bergin, M., Cabrera, E., Cooney-Miner, D., Di Cara, V., Dimoski, Z ., Kekus, D., Pajnikihar, M., Prlić, N., Sigurdardottir, AK, Wells, J., & Palese, A. (2016). Patrúin na meantóireachta cliniciúla in oideachas altraí fochéime: anailís chás chomparáideach ar aon cheann déag de thíortha AE agus neamh-AE. *Oideachas Altraí Inniu*, 36, 44–52. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.07.010>.

39 Neary, M. (2000). Teagasc, measúnú agus meastóireacht ar inniúlacht chliniciúil. Treoir phraiticiúil do chleachtóirí agus do mhúinteoirí. *Cheltenham: Foilsitheoirí Stanley Thorpes Ltd.*

40 Kinnell, D., & Hughes, P. (2010). *Meantóireacht a dhéanamh ar mhic léinn altranais agus cúram sláinte*. Sage.

37 Quinn F.M. (2000). Prionsabail agus cleachtas oideachas altraí. Cheltenham: Foilsitheoirí Stanley Thorpes Ltd.



aon-uaire an fhoghlaimeora ar lá an mheasúnaithe a mheas, agus b'fhéidir nach léireoidh an fheidhmíocht a gcumas ginearálta; 2) cruthaíonn sé bréagacht an cháis agus fíorchumais an fhoghlaimeora, mar is féidir leis nó léi an cás a chleachtadh go dtí go mbeidh sé foirfe. **Measúnú leanúnach** is cosúil go bhfuil sé níos iomlánaíoch i gcleachtas mar go ndéantar tástáil ar gach gné de chumais an fhoghlaimeora le linn an chúrsa. Baineann buntáistí an chur chuige seo le 1) feasacht leanúnach an mhúinteora ar fhorbairt agus ar eolas an fhoghlaimeora; 2) an mheastóireacht a chur le chéile de réir a chéile, agus breithiúnas carnach mar thoradh air faoi fheidhmíocht.

Ina theannta sin, tá dhá phríomh-mhodh measúnaithe ann: **measúnú gnáth-thagartha agus measúnú ina ndéantar tagairt do chritéir** Gnáth-thagairt déanann an measúnú comparáid idir feidhmíocht na mac léinn agus a chéile, ie nuair a dhéantar scóir na mac léinn a rangú ó íseal go hard, agus a gcuid rátálacha i gcomparáid le rátálacha a chéile. Ní dhéantar aon iarracht na scóir a léirmhíniú i dtéarmaí a bhfuil ar eolas ag mic léinn agus is féidir leo a dhéanamh, ach amháin sa chiall theoranta go bhfuil feidhmíocht mac léinn tipiciúil i measc mac léinn ísealfheidhmíochta, meánfheidhmíochta nó ardfheidhmíochta eile sa ghrúpa.<sup>36</sup> Cuirtear i gcodarsnacht le measúnú gnáth-thagartha *measúnú ina ndéantar tagairt do chritéir*. I measúnú ina ndéantar **tagairt do chritéir** measfar gach mac léinn de réir caighdeán nó critéar iomlán réamhshocraithe, gan aird a thabhairt ar mhic léinn eile.<sup>41</sup> San oideachas, déantar measúnuithe tagartha critéar de ghnáth chun a fháil amach an bhfuil máistreacht déanta ag mac léinn ar an ábhar a mhúintear i ngrád nó i gcúrsa ar leith.

Cad iad na gnéithe de ghnóthachtáil an mhic léinn ba chóir a mheas le linn oiliúna cliniciúla? Tá ceithre phríomhréimse measúnaithe ann:

- Eolas - An rud atá ar eolas ag duine, an cumas fíricí a mheabhrú, ionas gur féidir na fíricí seo a chur i bhfeidhm.
- Scileanna - Rud a fhoghlaimíonn duine le déanamh go maith agus a chleachtann chun leanúint ar aghaidh ag déanamh go maith.
- Dearcaí - Comhcheangal de fhreagraí réasúnaithe agus míréasúnta
- Tuiscint - An cumas brí coincheapa agus iompraíochtaí a fháil.

De ghnáth, úsáidtear go hidirmhalartaithe na téarmaí *measúnú* agus *meastóireacht*, cé go bhfuil bríonna difriúla leo. Meastóireacht is ea an próiseas ina ndéantar measúnú ar a bhfuil bainte amach agus conas a baineadh amach é. Is é sin le rá, is é an cinneadh é faoin leibhéal gnóthachtála. Seo toradh an mheasúnaithe.

41 Lok, B., McNaught, C., & Young, K. (2015). Measúnuithe tagartha critéar agus gnáth-thagartha: comhoiriúnacht agus comhlántacht. *Measúnú & Meastóireacht san Ardoideachas*, 41(3), 450–465. <https://doi.org/10.1080/02602938.2015.1022136>





## Téama II:

### UIRLÍSÍ MEASÚNAITHE

*Measann meantóirí go bhfuil sé an-dúshlánach measúnú a dhéanamh ar inniúlacht na mac léinn agus leagann siad béim ar a thábhachtaí atá critéir mheasúnaithe shoiléire, tacaíocht ó oideoirí altranais agus breisoideachas ar mheasúnú<sup>35</sup>. Athraíodh an modh cainníochtúil traidisiúnta de mheasúnú mac léinn le linn oiliúna cliniciúla a dhírigh ach ar líon na nósanna imeachta a dhéantar nó ar ghníomhaíochtaí cúraim bhunúsacha, go cur chuige measúnaithe níos cáilíochtúla i gcás ní amháin go bhfuil uimhreacha ann ach ábhair cháilíochta freisin. Mar sin féin, is féidir a rá go bhfuil méid áirithe neamhréireachta ann fós i measc na modhanna agus na n-uirlisí measúnaithe idir tíortha agus institiúidí ardoideachais<sup>42</sup>. Ar an gcúis seo, tugadh le fios gur chóir do mheantóirí agus oideoirí altranais oibriú le chéile chun comhaontú a bhaint amach maidir le hábhar agus próisis mheasúnaithe. Ina theannta sin, is bunphrionsabal é an caidreamh meantóra-mac léinn chun oscailteacht agus comhthuisceant a bhaint amach sa phróiseas measúnaithe<sup>35</sup>. Sa tionscadal rinneamar athbhreithniú córasach ar athbhreithnithe<sup>1</sup>, a léirigh freisin gur úsáideadh uirlisí measúnaithe chun inniúlacht mac léinn altranais i gcleachtas cliniciúil a mheas *díriú go coitianta ar réimsí tréithe gairmiúla, cleachtais eiticiúla, cumarsáid agus caidrimh idirphearsanta, próisis altranais, smaointeoireacht chriticiúil agus réasúnaíocht* (féach Tábla 1).<sup>35</sup>*

Tábla 1. Modhanna measúnaithe agus uirlisí mac léinn le haghaidh oiliúna cliniciúla.

| MODHANNA AGUS UIRLISÍ MEASÚNAITHE                                                                                         |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tuairisc<br>STAIDÉAR CÁIS<br>Measúnú deiridh<br>punann<br>Dialann<br>Scrúdú<br>Aiste<br>obair foirne<br>Tionscadal foirne | Obair aonair<br>Tionscadal aonair<br>Féinmheasúnú<br>Measúnú piaraí<br>Cur i láthair ó bhéal<br>Cur i láthair póstaeir<br>Léarscáil smaointe<br>Léirmheas agus cur i láthair<br>litríochta | Athbhreithniú ar pháipéar<br>eolaíoch<br>Tuarascáil ar fhoghlaím<br>chliniciúil<br>Réiteach fadhbanna<br>Tástáil le freagraí<br>ilroghnacha<br>Cúraimí<br>Tástáil<br>Ionsamhlóir |

San athbhreithniú, tugadh le tuiscint gur gá an comhoibriú idir institiúidí ardoideachais agus cleachtas cliniciúil a neartú d’fhonn straitéis mheasúnaithe, comhsheasmhacht agus iontaofacht a chinntiú. Caithfidh tuiscint chomhsheasmhach a bheith ag gach gníomhaí in oiliúint chliniciúil mac léinn altranais ar na critéir mheasúnaithe.

Is iad príomh-airíonna na gcritéar measúnaithe<sup>43</sup>:  
**Bailíocht** - a mhéid a thomhaiseann an measúnú an méid atá sé deartha chun a thomhas.  
*Mar shampla:*

- Taispeánann léiriú an mhic léinn ar nós imeachta insteallta a (h)eolas agus a scileanna cliniciúla.

42 Cant, R., McKenna, L., Cooper, S. (2013). Inniúlacht chliniciúil mhic léinn altranais réamhchlárúcháin a mheas: athbhreithniú córasach ar bhearta oibiachtúla. *Iris Idirnáisiúnta um Chleachtas Altranais* 19 (2), 163–176. <https://doi.org/10.1111/ijn.12053>.

43 Quinn, F.M., Hughes, SJ (2007). Prionsabail agus cleachtas Quinn maidir le hoideachas altranais, 5ú heagrán. *Cheltenham: Nelson Thornes Limited*.



- Ligeann seisiún insamhalta dúinn scileanna obair foirne agus ceannaireachta a mheas.
- Is bealach oiriúnach iad tascanna tionscadail chun cruthaitheacht agus eolas an mhic léinn a chur in iúl.
- Taispeánann réiteach fadhbanna cumas an mhic léinn smaoineamh go criticiúil.

**Iontaofacht** - léirítear an ndéanann an measúnú an méid atá sé deartha chun tomhas go comhsheasmhach. Ba cheart go léireodh sé torthaí comhchosúla nuair a úsáidtear iad ar ócáidí éagsúla má fhanann na hathróga eile mar an gcéanna.

**Praiticiúlacht** - caithfidh an measúnú a rinneadh a bheith oiriúnach chun na críche seo. Tá na critéir mheasúnaithe do mhic léinn altranais curtha le chéile bunaithe ar chomhairle agus treoir ó oideachasóirí agus cleachtóirí araon. Ag gach leibhéal oiliúna, ó thús an chláir oiliúna go dtí an deireadh, comhaontaíodh na riachtanais mheasúnaithe de réir na forbartha a bhfuil súil leis ón mac léinn.

Ní mór an measúnú a dhoiciméadú d’fhonn an fhianaise ar mheasúnú a sholáthar, go háirithe i gcásanna criticiúla ina dteipeann ar mhic léinn pas a fháil. Ní amháin meantóir, ach tá freagracht ar mhac léinn sa phróiseas measúnaithe freisin. Tá sé tábhachtach foghlaimeoirí a bheith páirteach i mbreithiúnais a dhéanamh ar a ngnóthachtáil agus ar thorthaí a gcuid foghlama. Feabhsaíonn féinmheasúnú an mhic léinn an fhoghlaím, cuireann sé ar mhic léinn go bhfuil smacht éigin acu ar a luacháil féin, go bhforbraíonn sé uathriail agus cumais chognaíoch an fhoghlaimeora, go gcuireann sé tuiscint níos fearr ar ábhar chun cinn agus go méadaíonn sé cáilíocht agus smaointeoireacht níos fearr ar thascanna, go laghdaíonn sé imní agus go n-éascaíonn sé coimhlint idir mic léinn agus múinteoirí trí dhí-ainmniú. an próiseas grádaithe. Ba cheart roinnt saincheisteanna a bhaineann le féinmheasúnú mac léinn a aithint toisc go bhfuil drogall ar mhic léinn féinmheasúnú a dhéanamh, toisc go mbraitheann siad nach bhfuil na scileanna, an mhuinín nó an cumas riachtanach acu chun a gcuid oibre féin a mheas, nó má tá mac léinn ag súil go ndéanfaidh saineolaí measúnú air agus dar leis gurb é freagracht an mhúinteora é, tá eagla orthu go bhfuil siad mícheart, nó go bhfuil siad ró-ghasta orthu féin agus go bhfuil siad míchompordach leis an bhfreagracht agus, ar deireadh, ní maith le mic léinn é agus ní fheiceann siad buntáistí ann. Thairis sin, i roinnt mac léinn, is féidir le saincheisteanna cultúrtha dul i bhfeidhm ar fhéinmheasúnú toisc go meastar go bhfuil grád maith a thabhairt dóibh féin mí-oiriúnach nó bródúil as. Le linn an phróisis mheasúnaithe, tá freagrachtaí ar leith ar mheantóirí freisin. Ba cheart do mheantóirí timpeallacht shábháilte a bhunú don phróiseas measúnaithe, próisis smaointeoireachta a iniúchadh agus a shoiléiriú, aiseolas cuiditheach agus soiléir a sholáthar, a bheith ar an eolas faoi na bunrialacha agus na prótacail, cloí le ham agus rialacha comhaontaithe, agus taifid i scríbhinn a sholáthar ar gach gné den mheasúnú. Caithfidh meantóirí freagracht a ghlacadh chun a chinntiú go bhfuil mic léinn oiriúnach don chuspóir agus don chleachtas.

**Claonadh measúnaithe.** Tá feasacht ar chreataí cleachtais eiticiúla agus dlíthiúla thar a bheith tábhachtach don mheasúnóir, chun a chinntiú go bhfuil an próiseas measúnaithe daonnúil agus bailí. Má cheadaíonn meantóirí iad féin a bheith faoi thionchar tosca nach mbaineann le réimse an mheasúnaithe, ansin tá siad suibiachtúil agus i mbaol ligean do earráid tionchar a imirt ar a mbreithiúnas.

**IS IAD SEO A LEANAS NA PRÍOMH-EARRÁIDÍ SA MHEASÚNÚ:**

- Flaithiúlacht nó trócaire - Claonadh go marcálfaidh rátaí níos airde ná mar ba chóir.
- Earráid déine – A mhalairt ó earráid na flaithiúlachta – ach admhaítear gur lú an seans go dtarlódh sí Is cosúil go bhfuil daoine áirithe bródúil as cáil a bheith orthu as a bheith ina “ndéantóir crua”.
- Earráidí a bhfuil claonadh lárnach iontu - Bíonn leisce ar mheasúnóirí gach ceann den scála grádaithe a úsáid, agus grúpáil mac léinn mar thoradh air sin timpeall na meán. B’fhéidir go léireoidh sé seo an easpa muiníne sa chás measúnaithe.
- Earráid loighciúil – Cosúil le héifeacht an fháinne solais, tarlaíonn sé sin nuair a ghlacann an measúnóir gaol idir dhá chritéar, agus déanann sé iad a rátáil ar an gcaoi chéanna.
- Éifeacht an *fháinne solais* - Claonadh chun rátáil a dhéanamh ar thuiscint ghinearálta fhoriomlán, seachas idirdhealú a dhéanamh idir na critéir éagsúla. Féadfaidh tréithe dearfacha ginearálta tionchar a imirt orthu.

A mhalairt de éifeacht atá ag éifeacht na “hadhairce”, áit a mbíonn ceannas ag na tréithe diúltacha.

- Earráid oibleagáide - Nuair a thugtar grád do chritéar atá le feiceáil ar an bhfoirm mheasúnaithe, cé nach raibh deis leordhóthanach ag an measúnóir chun an mac léinn sa réimse oibre sin a mheas.
- Earráid gaireachta - Nuair a bhíonn tionchar ag meastóireacht ar chritéar amháin ar cheann eile - níos suntasaí nuair a bhíonn an t-eatramh idir measúnuithe níos giorra.

Tá feasacht ar chreataí cleachtais eiticiúla agus dlíthiúla thar a bheith tábhachtach don mheasúnóir, chun a chinntiú go bhfuil an próiseas measúnaithe daonnúil agus bailí.



# Téama III.

## FOGHLAIM TRÍ MHACHNAMH

Staidéar le Tuomikoski et al.<sup>13</sup> thuairiscigh siad go gcaithfidh meantóirí forbairt i réimse inniúlachta plé machnamhach le mic léinn. Is éard atá i gceist le machnamh ná tuiscint dhifriúil a fháil ar eispéireas pearsanta, agus gníomhú dá bharr. Cuimsíonn cleachtas machnamhach réimse leathan scileanna: féinfheasacht, smaointeoireacht chriticiúil, féinmheastóireacht, anailís ar pheirspictíochtaí iomadúla agus comhtháthú léargas chun bonn eolais a chur faoi fhoghlaim agus cleachtas amach anseo<sup>44</sup>. Jasper<sup>45</sup> cur síos ar scileanna machnamhach mar “*straitéisí machnamhach an-struchtúrtha, a chuireann ar chumas daoine an leas is fearr a bhaint as gach rud a dhéanann siad*. “ Áirítear leis seo ní amháin cuimhneamh ar rudaí ón am atá thart, ach freisin réamh-mheas agus pleanáil don todhchaí.

Baineann na buntáistí a bhaineann le cleachtas machnamhach le linn meantóireachta a dhéanamh ar mhic léinn altranais ag socrúchán cliniciúil:

- Tacaíocht chun foghlaim ó thaithí
- Cuidiú le smaointeoireacht chriticiúil a fhorbairt
- Réasúnaíocht chliniciúil a chothú
- Comhtháthú teoirice agus cleachtais a éascú
- Smaointe nua a spreagadh
- Cuidigh le bheith ar an eolas faoi do theorainneacha féin maidir le cleachtas inniúil agus sábháilte
- Eolas a ghiniúint in agus trí thaithí cleachtais
- Foghlaim leanúnach a spreagadh agus forbairt i rith na gairme
- Cuidigh le cleachtas gairmiúil a fheabhsú

Tá go leor samhlacha nó creataí ann ar féidir le meantóirí a úsáid chun a bpróiseas machnaimh phearsanta, agus próiseas machnaimh a gcuid mac léinn, a threorú. Foghlaimíonn daoine aonair trí smaoineamh ar rudaí a tharla (taithí) agus breathnú orthu ar bhealach difriúil (próisis fhrithchaiteacha nó machnamh), a chuireann ar a gcumas gníomh de chineál éigin a dhéanamh ar na peirspictíochtaí nua<sup>44</sup>. Múnla Kolb<sup>46</sup>

diríonn sé ar an gcoincheap tuiscint a fhorbairt trí eispéiris iarbhír agus tá ceithre phríomhchéim ann: eispéireas nithiúil, breathnóireacht fhrithchaiteach, coincheapú teibí, turgnamh gníomhach. Timthriall machnamhach Gibbs<sup>47</sup> spreagann sé an foghlaimeoir chun smaoineamh go córasach faoi chéimeanna na taithí nó na gníomhaíochta. Tá sé chéim ann chun an machnamh a struchtúró trí shraith ceisteanna a chur faoin imeacht. Creat forbartha Borton, arna fhorbairt tuilleadh ag Driscoll<sup>48</sup> i lár na 1990idí, is samhail réasúnta simplí í agus oiriúnach do chleachtóir nua. Tá sé bunaithe ar an ngá atá le (Cad é?) A aithint, ciall a bhaint as (Mar sin, cad é?) Agus freagraíonn sé do shuíomhanna fíor-saoil (Anois Cad é?). Is é an ceann is déanaí agus is airde *Múnla Bass an Mhachnaimh Iomlánaíoch*<sup>49</sup> bheadh sé sin oiriúnach do mheantóireacht fhrithchaiteach i gcleachtas altranais. Úsáideann an tsamhail sé chéim chomhtháite, idirspeách atá deartha chun machnamh criticiúil mionsonraithe a chur chun cinn ar leibhéal pearsanta agus iomlánaíoch níos doimhne. Tá sé ag cur ar chumas an mhic léinn ullmhú do chomhtháthú iomlánaíoch na taithí ag forbairt an chumais le haghaidh athléimneachta. Léiríonn na céimeanna machnamh mar chontanam iomlánaíoch mar a léirítear sa dearadh ciorclach.

In ainneoin a thábhachtaí agus atá sé machnamh a úsáid in oideachas agus meantóireacht altranais, níor úsáid altraí agus mic léinn machnamh go rialta i gcleachtas gairmiúil mar gheall ar:

- Easpa eolais faoi mhachnamh agus drochscileanna chun é a chur i bhfeidhm
- tearcmheastóireacht ar mhachnamh (ag smaoineamh gur obair theicniúil í altranas)
- Deacrachtaí maidir le féinléiriú agus mothúcháin a roinnt
- Glactar leis gur ‘scáthán’ droch-chleachtais é an machnamh
- Tá taiscéalaíocht ionraic tábhachtach; tá sé deacair glacadh le botúin féin
- Neamhshuim le machnamh ag an timpeallacht chliniciúil agus ag leibhéal bainistíochta
- Easpa ama agus luacha curtha ar mhachnamh

Féachtar ar scríbhneoireacht fhrithchaiteach mar bhealach luachmhar le foghlaim ó chleachtas. Is bealach é chun smaointeoireacht chriticiúil a fhorbairt, agus fianaise a chruthú chun forbairt phearsanta agus ghairmiúil a chur ina luí ar dhaoine eile. D’fhéadfadh go mbeadh foirmeacha agus formáidí éagsúla scríbhneoireachta machnamhach ann: léirmheasanna machnamhach, iontrálacha punainne, aiste.

44 Mann, K., Gordon, J., MacLeod, A. (2009). Machnamh agus cleachtas machnamhach in oideachas gairmeacha sláinte: athbhreithniú córasach, *Dul Chun Cinn in Oideachas na nEolaíochtaí Sláinte*, 14 (4), 595-621.

45 Jasper, M. (2013). Ag tosú ar Chleachtas Machnamhach. *Andover: Cengage Learning*.

46 Kolb, D. (1984). Foghlaim ó Thaithí: Taithí mar Fhoinse na Foghlama agus na Forbartha. *Upper Saddle River: Prentice Hall*.

47 Gibbs, G. (1998). Foghlaim ó Dhéanamh: Treoir ar Mhodhanna Teagaisc agus Foghlama. *Oxford: Further Education Unit, Oxford Polytechnic*.

48 Driscoll, J. (ed.). (2007). Maoirseacht Chliniciúil a Chleachtadh: Cur Chuige Machnamhach do Ghairmithe Cúraim Sláinte. *Dún Éideann: Elsevier*.

49 Bass, J., Fenwick, J., Sidebotham, M. (2016). Múnla Machnaimh Iomlánaíoch a fhorbairt chun foghlaim chlaochlaitheach i mná cabhrach a éascú. *Women and Birth* 30 (2017) 227–235. doi: 10.1016/j.wombi.2017.02.010.



## Téama IV.

### AISEOLAS LEANÚNACH I BHFOGHLAIM MHIC LÉINN

Tá an fhorbairt i gcleachtais aiseolais agus deiseanna machnaimh a sholáthar do mhic léinn tábhachtach chun tacú le próiseas foghlama leanúnaí na mac léinn<sup>55</sup>. Ba cheart go mbeadh meantóirí in ann aiseolas cuiditheach a thabhairt do mhic léinn ar fheidhmíocht i gcleachtas agus ar dhul chun cinn le linn a dtaithí ar shocrúchán cliniciúil, ach do mheantóirí cruthaíonn an próiseas sin go leor dúshlán a bhaineann le haiseolas soiléir agus cuiditheach a thabhairt do mhic léinn maidir le riachtanais fhorbartha<sup>50</sup>. De réir tuairisc, is éard is aiseolas ann aon chumarsáid a thugann rochtain áirithe ar thuairimí, ar mhothúcháin, ar smaointe nó ar bhreithiúnais daoine eile maidir lena bhfeidhmíocht féin. Is próiseas é aiseolas leanúnach ina bhfaigheann mac léinn aiseolas leanúnach, agus treoraítear é ar bhealach córasach trí phlé go hoscailte leis an meantóir ar a láidreachtaí agus a laigí pearsanta.

D’FHÉADFADH AN T-AISEOLAS CUIDITHEACH LE LINN NA MEANTÓIREACHTA I GCLEACHTAS ALTRANAIS A BHEITH CHUN LEASA AN MHIC LÉINN, NA MEANTÓRA AGUS NA HEAGRAÍOCHTA<sup>51</sup>.

| SOCHAR DON GHAIRM                                                                                                                                                             | SOCHAIR DON MHAC LÉINN                                                                                                                                   | SOCHAR DON MHEANTÓIR                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dearbhú go bhfuil altraí cáilithe eolasach agus “oiriúnach do agus cleachtadh”                                                                                                | Feabhas a chur ar spreagadh na mac léinn chun foghlama agus chun forbartha                                                                               | Cuidiú leis an meantóir oibriú de réir na gcaighdeán gairmiúil                                                         |
| An pobal a chosaint ar altraí cáilithe nach bhfuil inniúlacht bainte amach acu agus a chabhraíonn le torthaí tubaisteacha a d’fhéadfadh a bheith ann amach anseo a sheachaint | Cuidíonn sé le bearnaí foghlama a aithint agus pleananna gníomhaíochta a fhoirmiú do mhic léinn a dteipeann orthu ag <u>tréimhsí</u> <u>lárphointe</u> . | Ordú eispéiris mheantóireachta rathúla don meantóir                                                                    |
| Cuidiú le haltraí inniúla agus coinsiasacha amach anseo a tháirgeadh                                                                                                          | Forbairt réalaíoch ar mhuinín agus ar fhéinmheas an mhic léinn                                                                                           | Forbairt phearsanta agus ghairmiúil an mheantóra a fheabhsú                                                            |
| Tugtar cleachtóirí inniúla isteach sa ghairm                                                                                                                                  | Fianaise dhoiciméadach fhoirmiúil a sholáthar go luath nuair a theipeann ar mhac léinn; Mic léinn a chur ar an eolas go hiomlán faoina dteipeanna        | Seasann meantóirí lena bhfreagracht dhlíthiúil agus ghairmiúil tacú le mic léinn altranais agus oideachas a chur orthu |

50 Almalkawi, I., Jester, R., Terry, L. (2018). Iníúchadh a dhéanamh ar léirmhíniú meantóirí ar théarmaíocht agus leibhéil inniúlachta agus mic léinn altranais á meas: athbhreithniú comhtháite. *Nurse Education Today* 69, 95–103. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.07.003>.

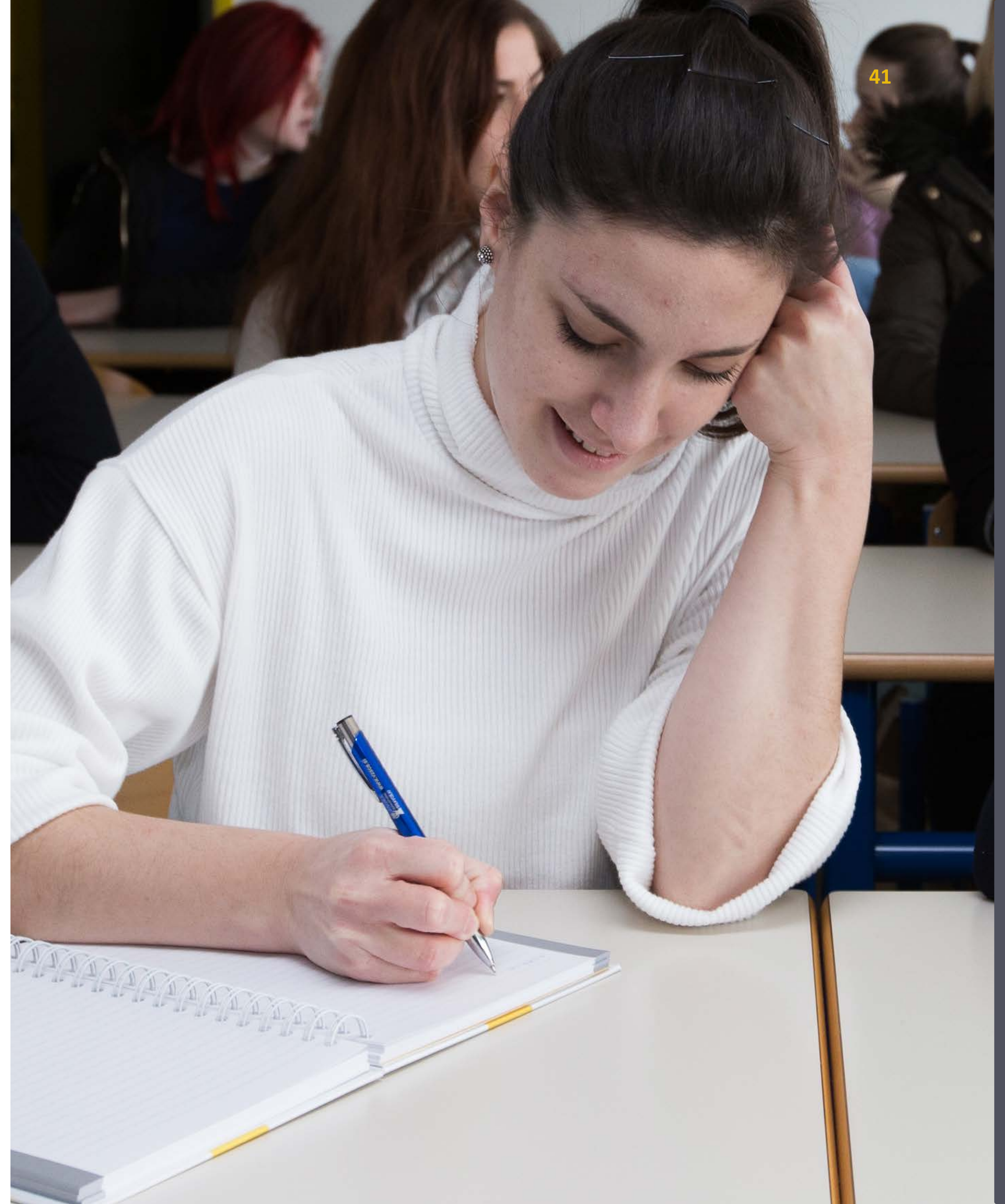
51 Wells, L., McLoughlin, M. (2014). Oiriúnacht le bheith ag cleachtadh agus ag tabhairt aiseolais do mhic léinn: Athbhreithniú litríochta. *Nurse Education in Practice* 14, 137-141.



Agus aiseolas á sholáthar agus á ghlacadh, tá baint ag an dá thaobh - an soláthróir agus an faighteoir. Tá sé tábhachtach don soláthróir aiseolas a sholáthar go tráthúil chun oibiachtúlacht a mhéadú, é a phleanáil roimh ré, aiseolas a chur in oiriúint do gach duine aonair agus don staid chomhfhreagrach. Tá scileanna maithe cumarsáide agus dearbhú príobháideachta agus rúndachta le haiseolas duine ar dhuine riachtanach. D’fhonn glacadh le haiseolas, caithfidh an faighteoir a bheith oscailte, ceisteanna míniúcháin a chur agus aiseolas a iarraidh ar ghnéithe tábhachtacha, éisteacht go gníomhach agus éisteacht leis an méid a dúradh, gan cur i gcoinne nó trácht a dhéanamh, tuairim duine eile a iarraidh, machnamh a dhéanamh agus cinneadh a dhéanamh ar conas aiseolas a úsáid., agus ar deireadh - meas a bheith agat ar an aiseolas.

Is iad a leanas na príomhbhacainní ar aiseolas cuiditheach a sholáthar:

- Ag streachailt le haiseolas a thabhairt ó mhic léinn, go háirithe nuair atá sé de chineál diúltach, ie an-deacair cáineadh diúltach a thabhairt duine le duine
- Aiseolas diúltach a sheachaint ar eagla go mbeadh éifeacht dhochreidte os coinne aige don mhac léinn
- Éilimh ag teacht salach ar am meantóra
- Éifeachtaí dochracha ar an gcaidreamh idir meantóir agus mac léinn a sheachaint
- Rannpháirtíocht mhothúchánach – mothú míchompordach faoi dheireadh a chur le gairm an mhic léinn
- Mothú ar mhainneachtain phearsanta mura bhfeidhmíonn do mhac léinn go cuí
- Mothúcháin chiontachta agus féin-amhrais a spreagadh i meantóirí
- Bacainní fisiciúla mar thorann, easpa spáis phríobháidigh
- Bacainn teanga nó easpa eolais maidir leis an éagsúlacht chultúrtha

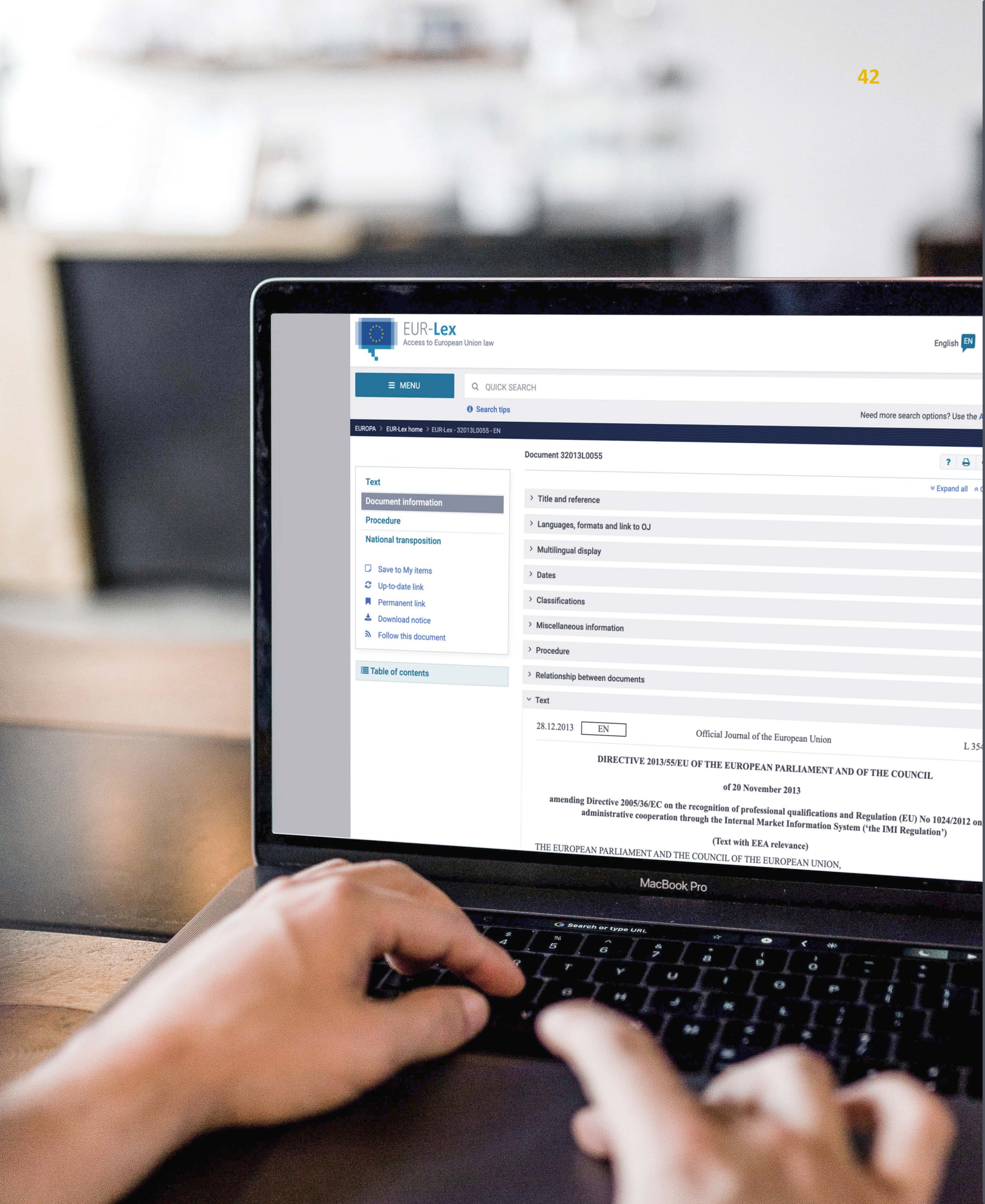




# Téama V.

## NASCÁIL MEASÚNAITHE LE hAGHAIDH CREAT INNIÚLACHTA EFN MAIDIR LE CÁILÍOCHTAÍ GAIRMIÚLA A BHAINT AMACH

D’fhonn a bheith in ann inniúlacht mac léinn altranais a mheas, ní mór go mbeadh tuiscint leordhóthanach ag altraí ar riachtanais inniúlachta, de réir Threoir AE 2013/55. Le cuidiú le meantóirí leis sin, d’fhorbair EFN Creat Inniúlachta EFN<sup>22</sup>, a bhriseann síos gach ceann d’inniúlachtaí Airteagal 31 ina réimsí inniúlachta níos mionsonraithe, ag cur síos ar a bhfuiltear ag súil a bhaint amach leis na hinniúlachtaí, an t-oideachas riachtanach a chuimsítear sna curaclaim, agus a sraith torthaí foghlama féideartha. Tá tomhas na réimsí inniúlachta seo do gach toradh foghlama ríthábhachtach maidir le trédhearcacht agus soghluaisteacht altraí laistigh den AE. Dá bhrí sin, d’fhorbair EFN scála tomhais chun tacú leat comhlíonadh na mac léinn altranais a thomhas de réir Threoir an AE 2013/55/AE. Agus é ag meantóireacht ar mhic léinn, beidh sé mar eochair ag an meantóir cliniciúil dearcadh soiléir a bheith aige ar na ceistanna seo chun comhlíonadh reachtaíocht an Aontais Eorpaigh a bhaint amach.





## Pointí achoimre

- *Is éard atá i gceist le measúnú i gcleachtas cliniciúil faisnéis a bhailiú ar fhoghlaim agus ar fheidhmíocht mac léinn d'fhonn leibhéal a n-inniúlachta altranais a mheas.*
- *Is cuid den phróiseas foghlama é atá comhcheangailte de na gnéithe de threoshuíomh spriocanna, machnamh le linn meantóireachta, aiseolas cuiditheach agus meastóireacht mac léinn-lárnach.*
- *Spreagann measúnú próiseas foghlama leanúnach na mac léinn trí aiseolas cuiditheach agus plé machnamhach a chomhtháthú.*
- *Tá baint dhíreach ag measúnú inniúlachta an mhic léinn i gcleachtas cliniciúil le spriocanna foghlama an teagaisc agus na foghlama.*
- *Sula dtéann siad isteach i gcleachtas cliniciúil, caithfidh mic léinn a bheith ar an eolas faoi ionchais chleachtais chliniciúil agus a riachtanais féin maidir le forbairt inniúlachta.*
- *Ba chóir go mbeadh meantóirí ar an eolas go maith faoi spriocanna foghlama na mac léinn mar go bhfuil baint acu le measúnú ar thorthaí agus inniúlachtaí foghlama na mac léinn.*
- *Is féidir measúnú na mac léinn a dhéanamh mar mheasúnú leanúnach*

*chun tacú lena bpróiseas foghlama, ach freisin mar mheasúnú foirmitheach (meántéarma) agus measúnú suimitheach (deiridh).*

- *Is féidir le meantóirí uirlisí agus modhanna measúnaithe éagsúla a úsáid chun tacú le hoibiachtúlacht agus bailíocht an mheasúnaithe.*
- *Cuimsíonn plé machnamhach féinfheasacht, smaointeoireacht chriticiúil, féinmheastóireacht agus comhoibriú idir mic léinn agus meantóirí.*
- *Tacaíonn aiseolas leanúnach idir an meantóir agus an mac léinn le caidreamh gairmiúil frithpháirteach agus forbairt inniúlachta.*
- *Ní mór go mbeadh tuiscint leordhóthanach ag altraí ar riachtanais inniúlachta arna sainiú ag Treoir 2013/55 an Aontais Eorpaigh.*